

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

**Torsdag den 4. september 2008 kl. 16.00****Dagsorden:****1. Godkendelse af dagsorden**

Overborgmesteren (**Ritt Bjerregaard**): God aften. Mødet er åbnet.

Jeg har modtaget afbud fra Martin Hirsch, Cecilie Lonning og Majbritt Mamsen, der alle er forhindret på grund af arbejde. Winnie Berndtson har meldt afbud, da hun er syg.

Socialdemokraterne har bedt om, at Susan Hedlund indkaldes som stedfortræder for Winnie Berndtson. Jeg skal konstatere, at indkaldelsen er lovlig, og at Susan Hedlund er rette stedfortræder. Så velkommen til Susan.

*(Forsamlingen rejste sig)*

Mens Susan sætter sig ned, så kan jeg sige, at vi tidligere har godkendt indkaldelse af stedfortræder for Heidi Wang, og jeg skal derfor også byde velkommen til Lise Helweg.

*(Forsamlingen rejste sig)*

Dette møde er startskuddet til den proces i Borgerrepræsentationen, der afsluttes med, at vi medio oktober kan godkende Københavns Kommunes budget for 2009. Af hensyn til tilhørerne vil jeg kort resumere, hvad der kommer til at foregå i aften.

Efter min forelæggelse af budgettet vil gruppernes budgetordførere få ordet i den sædvanlige rækkefølge. Herefter suspenderer vi mødet til på mandag, hvor debatten fortsætter i 1. runde med tilmeldte talere først. Debatten søges på mandag prioriteret efter de temaer, som talerne har anmeldt at ville tale om.

På pladserne ligger tilmeldingsblanketten til mandagens debat, som bedes afleveret til Borgerrepræsentationens Sekretariat senest i morgen kl. 12.

Når ordførerrunden i aften er afsluttet, vil der som vanligt blive afholdt en uformel sammenkomst i Festsalen, hvor det i år er Beskæftigelses- og Integrationsudvalget, der er vært.

Der er ud over dagsordenen udsendt en tillægsdagsorden med 1 sag, og der er omdelt 2 sager uden for dagsordenen, der vedrører indkaldelse af stedfortræder, rokering i udvalg og meddelelse om midlertidigt valg.

Er der bemærkninger til dagsordenen? (*Ophold*). Det er ikke tilfældet, så er den godkendt.

---

**2. Indkaldelse af stedfortræder for Jette Gottlieb (2008-107356)**

Godkendelse i henhold til lov om kommunernes styrelse § 15, stk. 2, af formandens indkaldelse af stedfortræder for Jette Gottlieb (Ø), der af arbejdsmæssige grunde vil være forhindret i at deltage i for-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

samlingens møder fra den 4. september 2008 og indtil videre. 1. stedfortræder Gorm Gunnarsen (Ø) indkaldes.

**Indstillingen blev godkendt uden afstemning.**

Overborgmesteren (**Ritt Bjerregaard**): Så skal jeg byde Gorm Gunnarsen velkommen til arbejdet.

*(Forsamlingen rejste sig)*

=====

### 3. Budgetforslag 2009 og budgetoverslagsårene 2010-2012 (2008-100547)

Den 9. oktober 2008 skal Borgerrepræsentationen vedtage Københavns Kommunes budget for 2009. Økonomiforvaltningen har i budgetforslag 2009 opgjort kommunens indtægter og udgifter, som danner grundlag for den politiske behandling.

Indstilling om,

1. at forslag til budget 2009 og budgetoverslag for 2010-2012 til Borgerrepræsentationen lægges til grund for Borgerrepræsentationens budgetforhandling,
2. at budgetforslaget mellem Borgerrepræsentationens 1. og 2. behandling henvises til Økonomiudvalget, samt
3. at fristen for ændringsforslag til budget 2009 fastsættes til den 22. september 2008 kl. 12.00, og at frist for underændringsforslag til budgetforslag 2009 fastsættes til 1. oktober 2008 kl. 12.00, samt at Økonomiudvalget er undtaget fra begge frister.

Det bemærkes, at Økonomiudvalget har taget forbehold for fremsættelse af ændringsforslag frem mod 2. behandlingen af budgettet.  
(Økonomiudvalget)

Overborgmesteren (**Ritt Bjerregaard**): Hvor i verden oplever man hele familier, der transporterer sig selv rundt på én cykel? Hvor i verden oplever man, at stenbroens endeløse karreer skjuler lige så endeløse pragtfulde grønne gårde? Hvor i verden oplever man, at forældre sender deres skolebørn alene ned i metroen? Og hvor i verden kan man bade byens i havn? Ikke andre steder.

København er en fantastisk by, der får ros fra fjern og nær, og vi der bor her, er bare heldige. Magasinet Monocle satte endda København på forsiden og gav byen en pris for at være verdens bedste by at leve i.

Men til alle forsidehistorier hører også en bagside. I København går vi i gang med udfordringerne, for lige meget hvor god man er, og hvor meget ros man får, så kan man altid blive bedre. Lad mig nævne nogle områder hvor København kan blive bedre:

Vi har 15.000 risikobørn, hvis fremtid afhænger af støtte uden for familien. Hver sjette københavnere lever under fattigdomsgrænsen. 67 pct. af de unge, der fremstilles i Dommervagten, er anden-generationsindvandrere. Vores skoler så nedslidte, at vi mangler mere end 1 mia. kr. for at få dem i en bare nogenlunde stand. Hver fjerde elev går ud af 9. klasse uden ordentlige læsefærdigheder, ligesom det også er hver fjerde 24-årige, der endnu ikke har fået en ungdomsuddannelse.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

Mon ikke vi kan blive enige om, at det ikke er godt nok.

Vi skal i de kommende dage sammen have vedtaget et budget, som tager højde for, at der bag det flotte ydre og de fine væksttal også er åbenlyse skævheder, der kan vokse os over hovedet, medmindre vi griber ind. Vi kender problemerne, og vi *ved*, hvor vi skal sætte ind. Det er derfor mit håb, at vi med dette års budget kan lade pengene falde nøjagtig dér, hvor skoen trykker. Lad os gøre København til en bedre by for flere mennesker.

København skal være en by, som kan bruges både til hverdag og fest. En by, hvor man kan bo med sin familie og samtidig skabe en karriere, en by, hvor et barn har lige muligheder for en uddannelse uanset forældrenes erhverv. En by, der hænger sammen fra Amager til Nordvest.

Vi skal have løst udfordringerne i København. Det kræver mange kræfter, ja, man kan måske sige, det kræver knofedt. Men det kan lykkes, hvis vi beslutter os for, at intet er umuligt, når det gælder København. Lad det derfor være mottoet for vore kommende forhandlinger, og lad det især være den sætning vi henholder os til, når vi den kommende tid skal føre budgettet ud i livet. Intet er umuligt.

En tysk sociolog har beskrevet, hvordan mennesker er nødt til at lukke af for alle de sanseindtryk, man bombarderes med i storbyen. Hvis man hører sirener i en landsby, vil man tænke over, hvem der mon er syg. I storbyen lægger man ikke mærke til lyden, det kan være alle og dermed ingen.

Denne reaktion kender vi sikkert alle sammen, men lad os minde hinanden om, at vi har pligt til at støtte op, hver eneste gang et menneske er på vej i den forkerte retning. Findes der et bedre tidspunkt for denne påmindelse end lige før vigtige politiske budgetforhandlinger?

Så lad os i budgettet for 2009 da hjælpe dem, der har allermost brug for det. Et bredt flertal har på forhånd sagt, at de vil prioritere det sociale område i dette års budget, og det er jeg utrolig glad for.

Jeg foreslår på den baggrund, at vi i hvert fald prioriterer at få renoveret bo- og dagcentrene Sundbygård og Sundbyvang, i perioden 2009 til 2012. Vi ved, at de ydre rammer er helt afgørende for beboernes trivsel, og netop disse to steder trænger til et løft.

Men de indre rammer er lige så afgørende, personalets rammer, deres uddannelsesniveau og motivation er afgørende for, om beboerne har en god oplevelse.

Jeg foreslår derfor, at vi finder plads i budgettet til kompetenceudvikling, bedre ledelse og nye it-systemer på det sociale område.

Derudover ser det ud til, at området for udsatte børn og unge er under hårdt økonomisk pres, og at der skal tilføres midler, når vi vil undgå, at forholdene for de udsatte børn forringes.

Mon ikke vi hurtigt kan blive enige om, at vi ikke kan leve med, at hver fjerde elev går ud af 9. klasse uden ordentlige læsefærdigheder. At vi ikke kan være tilfredse med, at hver fjerde 24-årige endnu ikke har fået en ungdomsuddannelse, og at vi ikke skal acceptere, at hvert femte barn vokser op i familier, hvor forældre hverken har job eller uddannelse.

Den helt nye fattigdomsanalyse, som jeg vil rose Socialudvalget og borgmester Mikkel Warming for at have sat i værk, afslører, at hver sjette københavnere har en årsindkomst på under 103.649 kr. Det vil sige, at hver sjette københavnere befinder sig i fattigdom, hvor helt basale fornødenheder som nyt tøj samt ordentlig, nærende mad må undværes. Vi taler om familier, hvor børnefødselsdage og ferier er en luksus, som vælter familiens beskedne budget.

Vi skal give børn, der er født ind i fattige familier en frihed til at forme deres eget liv og bryde med den sociale arv. Projektet "Hvert barn sin chance", som blev iværksat i sidste års budgetforlig, omhandler netop denne gruppe af oversete børn, der fødes ind i et socialt belastet og desværre oftest ubrydeligt miljø.

Tidligere på ugen udkom rapporten, som samler op på en spændende proces med medarbejderne om hvert barn sin chance. Den peger bl.a. på, at vi skal sætte ind med tidlige og begavede løsninger, der løber på tværs af de traditionelle og i virkeligheden kunstige skel mellem vores forvaltninger og traditionelle faggrænser.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

Jeg vil på den baggrund foreslå, at vi prioriterer midler til initiativer, som skal bekæmpe fattigdommen og sikre hvert barn sin chance. Lad os i tråd med projektets anbefalinger – finde penge til at få lavet et ”social arv-barometer”, til at sætte et øget fokus også på familiebehandling og til at sikre, at sundhedsplejerskerne kan komme på besøg i de hjem, der har behov for det, og i et længere forløb, end det vi kender i dag. Og også at vi overvejer at oprette sociale indsatsstyrker i de bydele, der har flest udsatte børn.

København skal være en by med hjerterum, og mange af os har netop i dag fra nogle organisationer fået et hjerte, som også minder os om, at København skal være en by med hjerterum. Vi skal drage omsorg for de københavnere, der har allermost brug for det. Så jeg håber, at vi uanset partifarve kan blive enige om denne overordnede politiske ambition i budgetforhandlingerne.

I en storby kan kvaliteten blandt andet måles på, hvor mange nye børnefamilier, der vælger at lade deres børn vokse op der. Børnefamilierne er et målebånd, som vi kan måle os selv efter, når det gælder pasning, skoler og udfoldelsesmuligheder. Når vi leverer ordentlige tilbud, ja, så bliver de i byen.

Jeg har en bunke breve på mit skrivebord, som fortæller, at nogle børnefamilier er desperate, fordi de ikke kan skaffe pasning til deres børn efter deres barsel. Problemet er bare, at det er os, der ikke kan tilbyde pasning til deres børn. Børne- og Ungdomsudvalget og borgmesteren har ansvaret og må leve op til de berettigede forventninger, forældrene har.

Når det er sagt, mener jeg sådan set også, at det må være rimeligt, at vi kan tilbyde forældrene pasning, der ikke ligger for langt væk fra deres hjem. Der er mange forældre, der - heldigvis - benytter deres cykel til at bringe deres børn til og fra daginstitutionen i nærområdet. Det skal de også have mulighed for, men de skal ikke være tvunget til at bruge en masse tid på at cykle lange strækninger eller være nødt til at anskaffe sig en bil. Derfor har vi i København haft en pasningsgaranti inden for 4 km fra bopælen. Det er en garanti, vi skal forsøge at leve op til igen og dermed prioritere i budgetforhandlingerne.

Vi kan på grund af regeringens absurde anlægsstop ikke bygge os ud af problemet med manglen på kapacitet. Det betyder, at vi må finde andre løsninger i de bygninger, som kommunen i forvejen ejer, eller vi må finde nye lejemål.

Forældrene forventer at kunne få passet deres barn, når barslen slutter, og jeg synes, at det er en berettiget forventning. Hvis vi skal løse opgaven – og det tror jeg, vi er enige om, at vi skal – så kræver det handling.

Den københavnske folkeskole blev prioriteret i det sidste budget. Det er min vision, at få genskabt stoltheden omkring folkeskolen, for den er bedre end sit rygte. Vi skal have lærere, der er stolte af deres erhverv, forældre, der stoler på lærerne og børn, der lærer mere.

Jeg håber, at dette års budget – og for den sags skyld de næste mange års budgetforhandlinger i København – kan fortsætte med at have denne vision for øje.

PISA-undersøgelsen viser, at københavnske folkeskoleelever i 2007 havde læsefærdigheder under internationalt niveau. Af de nyeste tal kan vi se, at det trods alt går bedre end i 2004, men der er stadig rum for forbedring.

Skolernes fysiske rammer skal forbedres. København gennemfører i disse år en genopretningsplan for både skoler og idrætsanlæg. Vi er i gang med anden etape, hvor 40 skoler bliver genoprettet udvendigt og indvendigt. Genopretningsplanen er et stort skridt i den rigtige retning, men skal jo ses i lyset af, at vi har et kæmpe efterslæb på den københavnske folkeskole, hvor de uhumske toiletter og mug i murene ikke er noget særsyn. Kort sagt halter fagligheden, og de fysiske rammer er nedslidte. Det er nødvendigt, at vi griber ind.

Vi er nået et stykke, og vi har konkrete resultater, vi kan fremvise. Med de 10 hovedindsatsområder i ”Faglighed for alle” vil mere end 60.000 børn og unge få et fagligt løft, og med heldagsskolerne



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

har vi taget fat på en modernisering af folkeskolen, hvor fritid og det sociale samvær er sat i nye rammer.

Men det kan jo blive bedre endnu.

Folkeskolen er selve forudsætningen for en velfungerende by. Vi har et klart politisk og socialt ansvar for at få alle med, bekæmpe uligheden og give hvert barn sin chance.

Når jeg nu har understreget vigtigheden af folkeskolen, må vi også erkende, at mange faktorer skal spille rigtigt sammen, før vi kan skabe en god skolegang. For det handler bl.a. om, at eleverne spiser sundt, og det er vi sammen med Madhuset i gang med rulle en stor plan ud for. Men det handler også om, at børnene er udhvilede, at de har ordentlige undervisningsmaterialer, ordentlige fysiske rammer, og så det måske allervigtigste, at vi har dygtige, motiverede og tilfredse skolelærere.

Vi kan gøre nok så mange gode ting for københavnernes, men det nytter ikke, hvis der ikke er boliger til medarbejderne i vuggestuerne og skolerne, til hjemmehjælperne og sygeplejerskerne, til parkeringsvakterne og de, der holder vor by ren. Det duer ikke, at vi ikke kan bygge almene boliger.

Vi gør, hvad vi kan i København. Borgerrepræsentationen har reserveret en række grunde til billige boliger. Der er allerede igangsat konkrete projekter på flere af grundene, og forhåbentlig vil vi igen inden så længe se billige boliger ved Valby Idrætspark, på Østre Gasværk, i Nordvest og mange andre steder i byen for nu ikke at nævne Kløvermarken, som vi lige nu underholder os så livligt med.

Vi er klar den dag, regeringen igen åbner for mulighed for, at kommuner kan støtte byggeriet af almene boliger. Det er godt, at der er mange som tager ansvar for byen.

Vi fortsætter dialogen med de private bygherrer, så de kan levere deres bidrag til en by, hvor der er boliger til alle. Høpfner gik forrest og er ved at opføre 33 billige boliger i Ørestaden. Siden har Carlsberg demonstreret, at ambitiøse bygherrer tager ansvar for deres by og bygger boliger til enhver smag og pengepung. 300 billige boliger kommer på Carlsberg i de kommende år. Traditionen fra det brogede og livlige Vesterbro, hvor bryggeriarbejderne holdt til på Valby Bakke, bliver på den måde holdt i hævd.

Og så skal vi ikke glemme de mange hundrede billige boliger, som er gjort tilgængelige for københavnere i beskæftigelse, for studerende og for de nyligt fraskilte, som nu har fået muligheden for at springe køen over til en bolig i de mest udsatte områder. Jeg vil derfor gerne takke de borgmestre, der har været involveret i den aftale, nemlig borgmestrene Jakob Hougaard, Mikkel Warming og Klaus Bondam. Det er en vigtig aftale, den der er kommet, om den fleksible udlejning. Vi får i de kommende år hundredvis af billige boliger i de mest nedslidte almene boligområder. Det er godt for de københavnske kernemedarbejdere, som ellers ikke havde haft en chance på det københavnske boligmarked. Men måske vigtigere endnu, ja så får vi balance i byens mest ghettoiserede områder.

København skal også være en sikker by, som vi drøftede det forleden dag. Ud fra alle internationale standarder har København opnået denne målsætning. Kriminaliteten er lav og trygheden høj. Dette er et afgørende vartegn for København, og derfor er det bekymrende, at vi i den seneste tid har været vidner til en lang række af episoder af grov vold. Mens kriminaliteten generelt er faldende, er der sket en stigning i grovere voldssager. Den udvikling skal vi have dæmmet op for.

Siden 2001 er den personfarlige kriminalitet steget med 27 pct., og på bare et år er antallet af skyderier i København fordoblet. Alene den seneste måned er der 22 gange blevet affyret skud på åben gade i København, i samme periode er 7 personer blevet overfaldet med kniv. Det er de kedelige kendsgerninger.

Historierne om skudepisoder og knivoverfald slår hver gang en lille flig af den tryghed, der ellers er forbundet med et liv i København. Der er allerede iværksat en række initiativer, som skal sikre, at København fortsat opleves som en tryk og sikker by. Jeg havde i denne uge møde med Københavns Politi, som forsikrede mig om, at der vil blive sendt 50-60 flere betjente på gaden det næste år. Politiet vil desuden opsætte videoovervågning på udvalgte steder i København.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

”Den korte snor”, der mandsopdækker kriminalitetstruede unge, er blevet udvidet. Der er åbnet et nyt klubtilbud i Lundtoftegade i denne måned, og Den Sociale Døgnvagt er styrket. Der er etableret såkaldte hotspotområder omkring Akacieparken og Sjælør Boulevard for at nedbringe utrygheden og kriminaliteten i disse områder.

Vi har en robust forebyggende indsats i kommunen, men de nedslående historier fra medierne er en påmindelse om, at der er grund til at styrke indsatsen yderligere. I budgettet for 2009 vil jeg derfor lægge op til, at vi finder penge til en yderligere udvidelse af ”Den korte snor”, til at styrke SSP-samarbejdet, og til at ansætte flere gadeplansmedarbejdere og socialrådgivere på udsatte skoler.

Jeg har været glad for det samarbejde, jeg har haft med jer alle sammen om at løfte denne opgave.

København skal også være en mangfoldig by. Desværre ser det ud til, at sammenhængen mellem kriminalitet og integration, eller manglen på samme, er vokset.

14 pct. af alle indvandrere og efterkommere føler sig uønskede og alene i Danmark, og vi ser en stigende kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere i København. Vi har lige hørt, at 67 pct. af de 85 unge under 18 år, der i først halvår af 2008 blev fremstillet i Dommervagten for forbrydelser, der giver mindst halvandet års fængsel, har anden etnisk baggrund. Det er desværre en stigning i forhold til sidste år. Og det er ikke godt nok.

Ydermere ved vi, at en stor del af de 300-400 meget utilpassede unge, jeg før nævnte, er anden-generationsindvandrere.

Heldigvis kan vi se tegn på, at kurven måske er ved at knække, andelen af beskæftigede indvandrere og deres efterkommere er nu helt oppe på 57,3 pct., dog stadig et stykke fra de 64 pct., vi har sat som målsætning inden 2010.

Integrationstemaet er centralt i de forestående forhandlinger, og det er et område, der hænger tæt sammen med vores øvrige indsats for udsatte børn, for vores skoler og daginstitutioner og for vores beskæftigelsestilbud.

Integrationen skal fremme lige muligheder for alle. København skal være en by, hvor borgerne lever trygt sammen, med respekt for mangfoldighed og for fælles grundlæggende værdier.

Vi skal kort sagt holde integrationen på sporet, og det skal vi gøre i en gensidig dialog, hvor alle gives en fair chance for at være med i fællesskabet.

Jeg håber derfor på opbakning til, at vi afsætter midler til udmøntning af den beskæftigelses- og integrationsaftale, som man er blevet enige om i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget.

2009 bliver et internationalt år for København. København vil nemlig være vært for store internationale begivenheder og dermed tiltrække verdens søgelys. Det er helt afgørende, at vi som by påtager os værtsrollen, ja måske også verdensrollen for disse internationale begivenheder, der giver os dynamik, mangfoldighed, ja sådan set en særlig summen i byen.

Vi er værter for World Out Games, der jo i sig selv er indbegrebet af mangfoldighed. I en helt anden boldgade er der klimatopmødet i november, og der er IOC-konferencen, hvor København samler hele den olympiske bevægelse.

Disse gigantiske arrangementer stiller selvfølgelig store krav til byen og til alle os på Rådhuset for den sags skyld.

Det fokus, der kommer på København i 2009, er af uvurderlig betydning. Den brandingværdi, som de internationale begivenheder giver os, vil knap kunne købes for penge.

I sidste ende er disse arrangementer, ud over den puls de bringer til byen og københavnernes, investeringer, der betaler sig. Vi foreslår derfor, at der i budgetrammen afsættes midler til at gøre København til en god værtsby i københavnernes internationale år, og sikre, at vi også på den lange bane kan være med i konkurrencen om at tiltrække store spændende arrangementer som f.eks. verdensudstillingen, EXPO i 2020.

Jeg tror på, at vi sammen kan løse de problemer, jeg i dag har beskrevet. Men der er jo nogle områder, som jeg har ikke sagt så meget om, vores ældre medborgere. Det skyldes, at sundhedsudvalget

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

og borgmester Mogens Lønborg gør et fint stykke praktisk arbejde, og at ældrerådene på vores møde for nylig bad om, at vi på dette punkt samarbejder i stedet for at skændes. Jeg vil gerne bidrage til, at det bliver virkeligt, og vil derfor kun bebude, at vi i Socialdemokratiet er meget bekymrede over den pris, ældre skal betale for udbragt mad, og at Socialdemokraterne er positivt indstillede over for forslag om et nyt sundhedscenter for kræftamte.

Jeg har heller ikke været inde på trafikken, idrætten, kulturen, miljø og klima, men jeg har valgt at fokusere, og jeg er sikker på, at den socialdemokratiske ordfører og debatten efterfølgende vil tage disse områder op.

Desværre er det ikke kun summen af vores handlinger, der bestemmer livsvilkårene for københavnere, hvis det bare var så vel. Vore handlinger er ikke nok. Vi har en regering, der bruger anlægsloftet til at spare penge, en regering, der åbenbart er villige til at tage kommunerne og københavnere som gidsler. De glemmer at kigge ud af vinduet og hen over hustagene til Amager, til Nordvest, til Tingbjerg og mange andre steder her i København.

Hvis de gjorde det, ville de se, at dette politiske benspænd ikke kun rammer os i dette rum, for det ville vi såmænd nok kunne klare.

Det rammer vores børn, der ikke får en ordentlig skolegang, det rammer vores gamle forældre, der ikke bliver plejet ordentligt, det rammer de unge, der ikke har de samme muligheder for at dyrke idræt som andre steder i landet. Det rammer tragisk nok alle de steder, som gør mest ondt på de svage.

Jeg har bemærket, at nogle på Christiansborg har sagt, at vi ikke skal tro, at København er en isoleret ø. Allerstørst vil jeg godt sige tak for geografilektionen, men så i øvrigt svare: Jo, København er faktisk – og desværre – ganske isoleret på mange områder. Storbyens virkelighed og vilkår lader sig kun dårligt sammenligne med andre byers og kommuners i Danmark. Hvor i landet har man ellers 11 pct. førtidspensionister, 19 pct. indvandrere samt 14 pct. børn anbragt uden for hjemmet?

I stedet for at lade indsatsen stå mål med problemernes omfang, skærer regeringen alle over én kam med anlægsloftet og svigter dermed de svageste. Men det bliver ikke med min velsignelse, at vi svigter disse grupper.

Som enhver kan se og høre, er der nok at gå i gang med. Og vi, der er her i dag, har et valg, vi kan vælge at smøge ærmerne op og komme i sving med at blive en bedre by, og det håber jeg, at vi gør.

En nedslidt skole ikke bare er en bygning, der for længst skulle være sat i stand. En manglende plads i daginstitutionerne er ikke bare en ulempe for den enkelte. Et afslag på en læreplads er ikke bare den enkelte unge indvandrers personlige nederlag, det er vores sag.

Så jeg inviterer alle partier med til at løse de københavnske problemer. Det ville være godt for København, hvis vi kunne stå sammen om det.

**Anne Vang (A):** Hvad handler politik om? Hvad stræber vi efter som politikere?

Kære Borgerrepræsentation, I undrer jer måske over min pludselige eksistentielle, politiske selv-ransagelse. Sagen er den, at vi som nyt hold har siddet her i salen over for hinanden i over to år. Det er år, hvor de spørgsmål har fyldt meget. For mig er det mine første to år i politik. Jeg har spurgt mig selv, hvad handler politik om, hvad stræber vi efter som politikere. For mig står svaret helt klart, vi er her for at skabe resultater, vi er her for at se vores politiske drømme for København blive til virkelighed.

Det er klart, at vi bestemt ikke har de samme resultater for øje. Nogle af de resultater, som I, mine politiske kollegaer, stræber efter, ville jeg være overordentlig ked af at se blive til virkelighed. I lyset af SF's svingende udmeldinger om Kløvermarken i dag kan jeg ikke lade være med at tilføje, at man også af og til kommer en lille smule i tvivl om, hvad bestemte partier egentlig kæmper for.

Det ændrer ikke ved, at budgetforhandlingerne er det vigtigste og mest spændende tidspunkt på hele året. Det er her, vores drømme og ønsker vejes op mod hinanden, det er her, vi beslutter, hvilke

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

resultater der skal opnås, og det er her, vi beslutter, hvilke resultater der ikke skal opnås. Politik handler om prioriteringer.

Jeg har derfor besluttet mig for at bruge min budgettale i år på at gøre socialdemokratisk status, hvilke resultater har vi nået i valgperioden indtil nu, og hvilke resultater mangler vi endnu at nå, som vi gerne vil sætte penge af til i budgettet.

Et af vores markante resultater kan man se, hvis man tager bus 5 A til Brønshøj og står af på Bellahøj, så vil man se et hul i jorden. I vil måske undre jer over, hvordan man nu kan være så stolt af et hul i jorden. Det kan man, fordi hullet er helt præcis 50 meter langt og giver anledning til forventningens fryd hos vandglade københavnere. Om kun et års tid vil det hul nemlig være blevet til en helt færdig ny Bellahøj Svømmehal. Et nyt 50 meter bassin vil give københavnernes en meget tiltrængt ny svømmefacilitet.

Jeg synes, vi kan være stolte af den nye Bellahøj Svømmehal. Sidste år var penge til Bellahøj Svømmehal et helt centralt budgetønske for Socialdemokraterne. For nøjagtig et år siden stod jeg på denne talerstol og sagde, at vi ville finde penge til det i budgetforhandlingerne for 2008. Det lykkedes heldigvis, det lykkedes også at finde penge til Valby Vandkulturhus, som dog først kan tages i brug i sommeren 2011. Alligevel synes jeg, det er et vigtigt resultat, at vi hele vejen har stået fast på, at Valby skal have det vandkulturhus, som vi har lovet.

Også Bavnehøj kommer til at nyde godt af vores resultater. der åbner et nyt svømmebad i sommeren 2009, og hele området omkring Bavnehøj bliver et nyt centrum for kultur- og fritidsaktiviteter, når der bygges faciliteter til bl.a. streetbasket og breakdance.

Sidst, men ikke mindst, har vi fortsat det gode arbejde med at sikre københavnernes bademuligheder i havnen. I sommeren 2009 åbner et helt nyt badeanlæg i Svanemøllebugten.

Så jeg tænker, at man lidt kækt kan lade "S" stå for svømmeglæde, når man skal beskrive de socialdemokratiske prioriteringer på idrætsområdet.

Samtidig har det også har ligget os på sinde at renovere de eksisterende københavnske idrætsanlæg, som alt for ofte er nedslidte. Vi har afsat i alt 240 mio. kr. af til det, og det betyder, at 35 af kommunens idrætsanlæg i 2009 vil være bragt op til nutidig standard. Det synes jeg er resultater, som vi kan være tilfredse med.

Men vi skal også sørge for at holde kadencen, og vi skal sørge for at nå nye resultater på kultur- og fritidsområdet over de kommende år. Gode fritidstilbud er utrolig vigtige, hvis København skal være en god by at leve i.

Og København er faktisk en rigtig god by at leve i. Det er ikke ret lang tid siden, som overborgmesteren også sagde, at København blev kåret som verdens bedste by at leve i af det anerkendte livsstilsmagasin Monocle. Det er noget, som jeg synes, vi kan tillade os at være enormt stolte af.

Men det er også noget, vi skal arbejde ihærdigt for at fastholde. Vi er bypolitikere, og det er et vigtigt erhverv. Byen som ramme for menneskelig aktivitet er central. Jeg tænker ikke, at det er tilfældigt, at da Spanien blev et nyt og ungt demokrati, var det første, de gjorde, at tænke byudvikling. Spanien blev som bekendt demokratisk ganske lang tid senere end deres europæiske naboer. Og hvad gør man så egentlig som nyt demokrati, hvordan bliver et demokrati ikke bare på papiret men også i ånden? I Spanien tænkte de over, at demokrati indebærer samtale, og hvor finder samtalen mellem mennesker sted? Det gør den i byens rum. Derfor indrettede man i Spanien nye byrum, der befordrede menneskelig samtale og sameksistens. Netop derfor holder jeg og ganske mange andre mennesker med mig utrolig meget af byer som Madrid og Barcelona i dag.

Det spæde spanske demokrati er sådan set ikke det eneste sted i verden, hvor byen har en central rolle. Man kan tænke på den betydning, New York som by har for Paul Austers forfatterskab, man kan tænke på Winston Churchill, manden bag nogle meget rammende ord, nemlig: "Først skaber vi bygninger, så skaber bygningerne os."

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

Derfor har vi som Socialdemokrater sat den gode by på dagsordenen. Når vi skal fremvise resultater for københavnernes, er de fem første metropolzoneprojekter vigtige. Vi har igangsat arbejdet med Kalvebod Brygge, Sankt Jørgens Sø, Vester Voldgade, Tivolis facade langs Bernstorffsgade og Kulturaksen fra Den Hvide Kødby til Slotsholmen. De fem projekter vil skabe københavnske byrum, der indbyder til aktivitet og stolthed over vores by.

Også uden for metropolzonen arbejder vi på at gøre det københavnske byrum endnu mere attraktivt. Vi får en ny pladسدannelse på Israels Plads og en tiltrængt renovering af Købmagergade, Hausers plads og Kultorvet er allerede begyndt. Vi har også besluttet at etablere en folkepark i Nannasgade på Ydre Nørrebro.

Men byens rum handler ikke kun om at skabe nye byrum, det handler også om at udnytte de byrum, vi allerede har. Derfor har vi åbnet for afholdelse af koncerter på byens 10 mest efterspurgte pladser. Vi har etableret en forsøgsordning med udendørsservering til kl. 2 i Nyhavn, og vi har tilladt udendørsservering hele året.

Endelig handler byudvikling om at skabe plads til mennesker og ikke kun biltrafik. Jeg synes sådan set, at vores resultater på cykelområdet fortjener at blive fremhævet. Københavns mange cyklister bidrager til at reducere antallet af biler til gavn for miljø, mobilitet og folkesundhed, og så giver det også det, som borgmester Klaus Bondam måske ville kalde "en lækker storby". Smukke danskere på cykel blev nemlig fremhævet af magasinet Monocle, da de kårede os til den allerbedste by i verden at leve i.

Heldigvis bliver der flere og flere af cyklisterne. For dem er det vigtigt, at vi har indført en tung trafikzone, hvor de allerstørste lastbiler skal køre på veje, der er beregnet til det, og ikke på de små gader i Indre by.

Bryggebroen er et vigtigt resultat, ligesom stibroen over Ågade skaber en genvej mellem Frederiksberg og Københavns Kommune, ser fantastisk elegant ud og forbinder de grønne cykelruter.

I løbet af de næste år kommer der endnu flere grønne cykelruter. Vi har afsat 185 mio. kr. til etablering af nye cykelstier i København, og af dem er 37 km grønne cykelruter. Også i forhold til cykel-parkering bliver der gjort en stor indsats.

Over de kommende år gælder det om at få endnu mere skub i de projekter, vi har sat i søen. Og så gælder det om at holde kadencen oppe med nye projekter, som gør vores by endnu mere spændende, smuk og sjov at færdes i.

Jeg glæder mig specielt meget til renoveringen af Fælledparken. Byen har fået en gavmild gave af Møller, som vil finansiere noget af renoveringen, og så skal vi også selv spytte lidt i kassen.

Jeg kunne nævne mange flere resultater, men jeg vil nøjes med yderligere et, nemlig integration. Integration er et af de højt profilerede socialdemokratiske områder. Ikke bare er Jakob Hougaard socialdemokratisk borgmester på området, det er også et område, hvor der i høj grad er brug for socialdemokratiske værdier. Socialdemokraterne var i det 20. århundrede bannerførere for at skabe solidaritet og fællesskab i et forholdsvis homogent samfund. I dag i København har vi sat os det mål, at vi vil skabe solidaritet og fællesskab i et samfund, der er mindre homogent.

Jeg synes, det allerede er muligt at prale med nogle ret gode resultater på integrationsområdet. Overborgmesteren nævnte, er det faktisk lykkedes at mindske arbejdsløsheden blandt indvandrere. Det gode resultat skyldes ikke mindst, at Københavns Kommune som landets største arbejdsplads selv har taget et stort ansvar. Andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i Københavns Kommune er steget fra 7,5 pct. i 2005 til 9,5 pct. pr. januar 2007, det svarer altså til 3.700 ansatte.

Vi har også indført sociale klausuler og krævet, at vores leverandører tager et socialt og integrationsmæssigt ansvar, foreløbig har vi indgået aftale med 54 leverandører. Så vi arbejder hårdt på, at københavnere med forskellige sociale baggrunde og forskellig etnicitet får en chance og lærer hinanden at kende.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

Vi mener sådan set ikke, at det nytter ikke at isolere de mest ressourcetsvage indvandrere i bestemte boligområder, hvis vi vil have et fællesskab mellem dem og de øvrige københavnere. Derfor er den fleksible udlejning et stort og vigtigt skridt i retningen af en bedre integration. Den giver mulighed for at lade ressourcestærke personer uanset etnicitet komme forrest i køen til ledige boliger i udsatte boligområder. Indtil videre har 211 personer i arbejde eller under uddannelse fået adgang til en bolig i udsatte boligområder.

På samme måde er det smaddervigtigt, at andelen af tosprogede elever ikke er alt for høj i de københavnske skoleklasser, hvis forskellige københavnske børn skal lære hinanden at kende og lære det danske sprog.

Derfor er det rigtig vigtigt, at vi har udviklet københavnermodellen for integration, og resultaterne er allerede begyndt at tikke ind. Andelen af børnehaveklasse i København, hvori mere end halvdelen er tosprogede elever, er faldende. I 2007 startede der 15 klasser færre med over 50 procent tosprogede end året før.

Så det står klart, at der er mange og fine resultater at fremvise, når der skal gøres status for de to år, der er gået. Men arbejdet stopper ikke her, vi skal nå endnu flere resultater, og det er linjen for vores budgetforhandlinger.

Når vi går til budgetforhandlinger vil Socialdemokraterne have socialområdet øverst på ønskelisten. Vi mangler at nå vigtige resultater på socialområdet. København er en rød by. København er også en by, der har været i økonomisk krise i 90'erne. Nu er krisen takket være vores forgængeres gode arbejde vendt til en relativt god økonomisk situation.

Churchill sagde engang, at det at spare sammen er en vældig god ting, især når ens forældre har gjort det for en. Sådan har vi det i København. Vi står i den lykkelige situation, at selv om kistebunden ikke ligefrem bugner af penge, så er der dog noget at gøre godt med, og det skal komme de svageste københavnere til gode. Vi kan ikke være bekendt, at ikke også de mærker, at det går godt i en by som København. Jeg håber og tror på, at det i en stærk rød by som København vil være muligt at finde flertal til at give et løft til de svageste københavnere.

Sidste år satte vi derfor penge af i budgettet til "Hvert barn sin chance". Det var et dialog-initiativ, der satte fokus på at bryde den negative sociale arv. Socialrådgivere, lærere, pædagoger og andre eksperter har over de seneste mange måneder bidraget med gode idéer og inputs til, hvordan vi kan gøre det.

Overborgmesteren har i sin tale allerede været inde, at "Hvert barn sin chance" skal prioriteres højt, hvis det står til Socialdemokraterne i de kommende budgetforhandlinger. København skal være en by, der evner at bryde den negative sociale arv. Ligesom hun har været inde på den københavnske fattigdomsundersøgelse, som socialborgmester Mikkel Warming satte sig i spidsen for. Det var godt og rigtigt for København at lave en fattigdomsundersøgelse. Når regeringen nægter at lave en national fattigdomsundersøgelse, kan man få den grimme tanke, at det er, fordi den ikke ønsker at kende problemet og heller ikke ønsker at gøre noget ved det.

Sådan skal det ikke være i København. Vi skal kende omfanget af fattigdom i byen, og vi skal række en hjælpende hånd til dem, der i en periode i deres liv oplever fattigdom, ligesom vi vil skal have hjælp og botilbud til handicappede og psykisk syge højt på vores ønskeliste i de kommende budgetforhandlinger.

Et andet tema, hvor vi som Socialdemokrater ønsker at skabe flere resultater, er på ældreområdet. En af de vigtigste ting, vi som Socialdemokrater ønsker at få igennem er, at prisen på ældreboliger ikke må stige. Alt for mange ældre spiser for lidt, nogle af dem, fordi de simpelthen ikke kan få mere ned, men skræmmende nok er der også nogle, der ikke har råd til maden, selv om de siger, at de ikke er sultne, fordi de er for stolte til at indrømme problemet. Sådan skal det ikke være i København.

Fødevarer generelt er blevet dyrere i det seneste år, men der er den afgørende forskel, at disse stigninger rammer de svageste ældre. Socialdemokraterne tager med til budgetforhandlingerne at vi

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

afsætter en pose penge på budgettet for 2009, der kan fastholde 2008-prisen på den varme mad til de hjemmeboende pensionister.

Det er et faktum, at nogle ældre lever et dejligt og aktivt liv uden problemer og næsten uden hjælp fra kommunen. Andre ældre er gået helt bag om dansen. De er ensomme, mangler socialt netværk og må leve et alt for lille beløb hver måned.

Hos Socialdemokraterne mener vi ikke, at vi kan lade de svageste ældre i stikken, ligesom vi heller ikke kan lade københavnere, der er ramt af en hård sygdom, i stikken. Vi har et ønske om at etablere et kræftcenter, så de kræftramte kan få rehabilitering og en hurtigere vej tilbage til arbejdsmarkedet efter sygdommen.

Det sidste område, jeg vil nævne, hvor vi som Socialdemokrater ønsker flere resultater, det er den kollektive trafik. Regeringen presser os i stigende og stigende grad på den kollektive trafik. Da jeg sad og skrev budgettale for et par dage siden, så det ud til, at vi manglede adskillige millioner bare for, at vi kan holde status quo. Så meget har regeringen fjernet.

Og det er ikke nok at holde status quo, det er det ikke af to årsager. For det første er transportsektoren den største klimasynder, der overhovedet eksisterer. I 2005 udledte transportsektoren 13 mio. tons CO<sub>2</sub>, og det er et tal, som bare stiger og stiger. Hvis vi som politikere ønsker at gøre noget andet end bare at holde skåltaler om klimaet, så må vi begrænse transportsektorens CO<sub>2</sub>-udslip. Det kan gøres ved hjælp af partikelfiltre, og det er et vigtigt resultat for København, at vi for et par dage siden kunne indføre en miljøzone, hvor alle tunge køretøjer skal have partikelfiltre på.

Men det er ikke nok. Vi må også rykke folk fra bilen og over på cyklerne og i den kollektive trafik. Det siger sig selv, at hvis vi skærer ned på den kollektive trafik, så går udviklingen i den modsatte retning.

For det andet er der en enorm social skævhed forbundet med at skære ned på den kollektive trafik. De rigeste danskere bruger ikke den kollektive transport, de sidder trygt i deres biler, mens mindre velstillede danskere og københavnere står i kø foran 5 A's stoppested. Det er regeringen tilsyneladende helt ligeglad med, når den skærer i midlerne til den kollektive trafik.

Den kollektive trafik er også blevet groft underprioriteret de seneste mange år. Nødvendige investeringer i togskiner og busruter er blevet fravalgt til fordel for kilometervis af motorvej. Over de seneste tyve år er det danske motorvejsnet blevet udvidet med 80 procent. Til sammenligning er banelinjet netten nogenlunde uændret siden 1970. Hos Socialdemokraterne i København vil vi ikke acceptere yderligere nedskæringer i den kollektive trafik. Vi må se, hvad vi kan gøre for at fylde det hul i kassen, som regeringen har skabt, og så skal vi se på udvidelser. Linje 5 A og 18 er oplagte muligheder.

Et fint resultat fra forrige års budgetforhandlinger er servicebusserne. Den ordning er blevet så succesfuld, at det er oplagt at se på mulighederne for en udvidelse. Så der er altså nok at tage fat på.

Ordførerne for de forskellige udvalg vil på mandag uddybe de socialdemokratiske prioriteringer. Inden jeg slutter, vil jeg dog sige et par enkelte ord om regeringens økonomiske politik rettet mod kommunerne. Det vil jeg, fordi jeg har talt om de resultater, vi har nået, og de resultater, vi gerne vil nå fremadrettet. Regeringens økonomiske politik rettet mod kommunerne sætter rammerne for, hvad vi har at gøre godt med, når vi skal forhandle resultater hjem. Så derfor kommer mine ord om regeringens politik her:

Regeringens økonomiske politik over for kommunerne er rablende vanvittig. Mere er der sådan set ikke at sige om det. Vi har set, hvilke problemer det giver, når regeringen fører en vanvittig stop-go-politik over for kommunerne. Først lover de kommunerne milliarder op til folketingsvalget, så trykker de hårdt på bremsen umiddelbart efter for så igen at bløde lidt op.

Den slags styring umuliggør enhver form for langsigtet planlægning i kommunerne, og det er synd for københavnere og for danskerne, for det har konsekvenser for skoler, daginstitutioner, idrætsanlæg og cykelstier.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

Det er klart, at vi som Socialdemokrater har tænkt os, at vi på trods af regeringens spareiver skal gennemføre så mange af de projekter, som vi har lovet københavnernes, som overhovedet muligt.

Udgangspunktet er selvfølgelig at overholde økonomiaftalen, som den pæne pige i klassen har København faktisk overholdt alle aftalerne i denne valgperiode, også senest skatteaftalen, som mange andre kommuner brød. Vi peger ikke fingre ad de kommuner, for de kan have haft gode grunde til at bryde aftalen.

I København ønsker vi at køre videre med de anlægsprojekter, vi har planlagt, hvis det på nogen måde kan lade sig gøre.

De borgerlige har til gengæld meldt ud i pressen, at de ønsker at justere Københavns anlægsudgifter nedad for at være sikre på at overholde en aftale, endda førend vi ved, om der overhovedet er et problem. Det betyder jo, at de borgerlige vil spare 2,4 mia. kr. væk. Jeg går ud fra, at vi om få øjeblikke får et borgerligt svar på, hvor de penge skal findes, hvilke daginstitutioner er det, der ikke skal bygges, hvilke skoler skal ikke renoveres, hvilke idrætsanlæg er det, vi skal sætte på standby?

Jeg har i denne tale skitseret en socialdemokratisk status over de resultater, vi har opnået i valgperioden, og vores ønsker til de kommende budgetforhandlinger. Jeg vil selvfølgelig takke for ordet og ønske alle en rigtig god fornøjelse med budgetforhandlingerne

Da jeg ved, at borgmester Pia Allerslev er den næste, der skal tale, vil jeg fortrække til min plads og i spænding vente på at få at vide, hvor vi skal spare 2,4 mia. kr.

**Borgmester Pia Allerslev:** Tak for ordet, og jeg kan allerede nu afsløre, at Anne Vang kommer til at sidde og vente længe i spænding, for det er ikke det, jeg starter min budgettale med.

Jeg vil starte med at citere min forgænger i borgmesterembedet, Martin Geertsen. For 2 år siden indledte han disse budgetforhandlinger med at sige, at det går godt i København. Det vil jeg gerne tilslutte mig, det går stadig godt i København. Men jeg bliver nødt til at sige med det samme, én gang for alle slå fast, at grunden til, at det går godt, er ikke takket være byens nuværende styre og flertal, det er til trods for.

For netop når det går så godt, hvor ledigheden er lav, hvor økonomien er sund, og gælden afdrages, hvor nye boligområder skyder op, så er det da hamrende ærgerligt, at byen ikke repræsenteres af et styre og et flertal, der vil det brede samarbejde for Københavns og københavnernes skyld.

I stedet repræsenteres vort lands hovedstad af en overborgmester, der ikke evner at udnytte potentialet og mulighederne, en overborgmester, der vil konflikten for konflikternes egen skyld. En overborgmester, som rask væk bryder tidligere aftaler, som kommunen har indgået med andre parter, en overborgmester, der aldrig tøver med at bruge udokumenterede beskyldninger og påstande, og som altid, når noget går galt, og det gør det jo tit, peger på, at det er alle de andres skyld. Så er det regeringens skyld, så er det Helle Thorningsskyld, så er det de borgerliges skyld, så er det styreformens skyld, så er det forvaltningernes skyld. Og i dag kan vi så se i avisen, at det også er SF's skyld. Men én ting er helt sikker: Det er aldrig overborgmesterens skyld, altså bortset fra, når det går godt.

F.eks. ved vi jo, at overborgmesteren ikke tøver med at suspendere møder her i salen for at komme ud på Rådhuspladsen og sole sig i folkets og mediernes gunst, når der skal deles priser ud. Vi ved også, at hun gerne leger julemand i utide og deler penge ud til højre og venstre, når der pludselig er penge til rådighed. Så er der ingen smålig skelen til forvaltningsområder fra overborgmesteren, som ellers aldrig tøver med at henvise til fagborgmestrene, når der kommer kritik.

Ligesom vi også ved nu, at både kulturen og idrætten har fået det langt bedre, efter at Ritt Bjerregaard satte sig i overborgmesterstolen, for en hel milliard kroner bedre, faktisk. Det er i hvert fald det, man har forsøgt at bilde offentligheden ind, men det bliver løgnen altså ikke mere sand af.

Så vil jeg i parentes bemærket bare lige indskyde her, som en serviceinformation til Socialdemokraterne, at jeg ikke kommer til at nævne Ritt Bjerregaards navn yderligere i denne tale. Så der er ikke nogen, der behøver at bruge kræfter og energi og koncentration på at sidde og tælle og notere antallet



**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

af de gange, jeg nævner overborgmesterens navn, for derefter at kunne sende det ud i en rigtig spændende pressemeddelelse.

Men som jeg startede med at sige, går det godt i København, og så kunne vi jo godt læne os tilbage og slappe af. Men i Venstre mener vi tværtimod, at det er på høje tide at sætte ambitionsniveauet op. Vi har visioner for København, og vi har jordnære, konkrete forslag til, hvordan visionerne kan føres ud i livet, og hvordan vi kan gøre tilværelsen bedre for københavnernes. Helt overordnet kan vi sige, at det skal være bedre og billigere at være københavnere. Og så skal det være sjovere.

For nylig lykkedes det for os med et bredt flertal uden om S definitivt at få truffet en væsentlig beslutning om at friholde den Indre By for nye højhusbyggerier, ikke for at bremse al udvikling, men for at sikre, at vi har hånd i hanke med udviklingen, samtidig med at vi passer godt på vores unikke middelalderby.

Det var en rigtig god og opløftende beslutning, ikke bare for byen og fremtiden og for københavnernes, men det beviste også, at det rent faktisk er muligt at skabe samarbejde på tværs her på rådhuset. Det er også et vigtigt signal at få sendt her fra talerstolen i aften.

Signalet er, at Venstre og vores øvrige gode borgerlige venner hos De Konservative og Dansk Folkeparti naturligvis møder op med et klart mål om at få sat vores markante fingeraftryk på budgettet for hovedstaden næste år, ligesom det også er vores klare ambition at vise, at vi har viljen til at samarbejde på tværs af partierne for at opnå de løsninger, der er bedst for københavnernes.

Centralt for vores vision bliver og er, at kommunen aldrig nogensinde må være et mål i sig selv. Kommunen er ikke til for kommunens egen skyld – kommunen skal være til for borgernes skyld.

Man kan sige, at vores vision for København bygger på seks grundpiller: Mere og bedre service, mindre bureaukrati og mere konkurrence, takststop og lavere skat, at københavnernes bliver hørt reelt ikke bare proforma, som borgerne i Nordvest føler det, en konsekvent integrationspolitik og investeringer i en international storby.

Vores vision indebærer også, at kommunen på nogle områder kan sammenlignes med en indkøbsforening. Politikerne er dem, der sørger for det høje serviceniveau for københavnernes skyld, ikke mindst for de kerneydelser, som vi har talt om så tit, børnepasning, skolegang, social omsorg og ældrepleje. Den højere service bliver mulig, når de administrative omkostninger nedbringes, og den højere service kan jo leveres af både kommunen selv eller private leverandører. Her er rigtig mange penge at hente, skal jeg hilse og sige, på en lang række områder.

Derfor glæder det mig da også, at flertallet nu lige pludselig er med på at undersøge, om disse omkostninger kan nedbringes. Det har vi som bekendt foreslået flere år i træk, bare for at opleve at blive ignoreret. Men bedre sent end aldrig, og vi er glade for, at andre har fået øjnene op for denne mulighed.

Men det vigtige er, at vi skal have flere varer på hylderne, og til gengæld skal kommunen oppe sig og være mere effektiv. Og det glæder mig, at det synspunkt nu også deles af et stort flertal.

I Venstre mener vi i øvrigt også, at pengene har det bedst i borgernes egne lommer. Derfor har vi også stillet forslag om at nedsætte kommuneskatten for københavnernes. Vi har overskud, pengene hober sig op i kassen, og der er grænser for, hvad vi kan bygge og renovere lige nu på grund af regeringens anlægsstop.

I stedet for, at de penge ligger og samler støv på Rådhuset, tror jeg, at mange københavnere vil foretrække at få lidt af deres dyrt betalte skattekrone tilbage. Vi har råd til det, og jeg synes ærligt talt ikke, vi kan være andet bekendt i den nuværende situation.

Der er slet ingen tvivl om, at tryghed er et væsentligt emne, når man spørger københavnernes, og i Venstre er vi fuldstændigt enige, det skal være trygt at bo i København for os alle sammen. Det skal være trygt at færdes i byens gader og stræder uden frygt for umotiverede overfald og vold. Det skal være trygt at blive ældre i København. Det skal også være trygt at være københavnere, selv om man måske bor på et af kommunens bosteder eller institutioner. Og det sidste kan man jo ellers godt blive

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

lidt i tvivl om, når man hører rædselsberetningerne fra diverse institutioner om, hvordan mennesker rent faktisk behandles. Der er behov for en gennemgribende oprydning, så vi ikke mindst får sikret, at vi behandler mennesker ordentligt og med respekt.

Det skal også være trygt at gå i skole. Det skal også være trygt at være i skolen uden at blive overfaldet og opkrævet dummebøder.

Selvfølgelig spiller politiet en væsentlig rolle i håndteringen af volden, men fra kommunens side kan der gøres mere end i dag, ingen tvivl om det, især når det drejer sig om børn under den kriminelle lavalder, dem under 15, som har svært ved at finde grænsen mellem rigtigt og forkert. Vi skal skride hurtigere ind, vi skal skride ind med forebyggelse, men sandelig også med konsekvente og mærkbare reaktioner og sanktioner, når det er nødvendigt.

En bedre integration og mere forebyggelse i det hele taget var noget af det, som vi politikere over en bred kam pegede på som løsning, da især hovedstaden i vinter var plaget af optøjer, hærværk og ildspåsættelser. Jeg kunne ikke være mere enig, for selv om vi i Venstre peger på et klart behov for hurtigere og konsekvente reaktioner, er der heller ingen tvivl om, at der også er brug for den lange, seje indsats, som der er perspektiver i.

Derfor er jeg også dybt skuffet og forundret over, at kommunen på grund af manglende politisk vilje fra flertallets side nu pludselig er i færd med at lukke det klart bedst fungerende integrationstiltag i København overhovedet. Ja, jeg tænker selvfølgelig på det, der lidt usexet hedder Projektrådgivningen. Det er jo topmålet af hykleri, når københavnske politikere – ingen nævnt, ingen glemt – gang på gang stiller sig op foran kameraet og peger på behovet for mere og bedre integration, samtidig med at de i al diskretion lukker det bedste projekt af sin art overhovedet.

Projektrådgivningen har haft en fantastisk succes med at integrere nye danskere i foreningslivet, men nu skal de lukke, medarbejderne er sagt op, og kun en hurtig indsats kan hindre, at dette flagskib kuldsejler.

Så kære ærede medlemmer af Borgerrepræsentationen, lad os tage hinanden i ed på, at vi nu i sidste øjeblik får lavet den feberredning, så almindelig kassetænkning og politisk fnidder ikke smadrer hovedstadens bedste integrationsprojekt. Det vil vi simpelt hen ikke kunne være bekendt, og ikke én af os uanset partifarve vil kunne forsvare det her over for københavnernes.

Tryghed handler også om at kunne færdes sikkert i trafikken uden risiko for liv og lemmer. I Venstre tror vi ikke på, at vi kan skrue tiden tilbage og spærre byen af for biler, mens vi alle går på café i den Indre By og drikker café latte.

Vi tror heller ikke på roadpricing eller bompenge som en løsning, for vi vil simpelt hen ikke være med til at pålægge store grupper af mennesker nye skatter, fordi de passer deres arbejde inde i byen. Vi tror derimod på en overordnet løsning, der indebærer en havnetunnel, mange flere p-pladser ved S-togs- og metrostationer, så man animerer folk til at få lyst til at bruge den kollektive trafik.

Renoveringen af skoler, daginstitutioner og idrætsanlæg er også et væsentligt tema, og det kommer vi nok til at drøfte meget mere, så vi forhåbentlig i løbet af en kort årrække kan være vores bygninger bekendt.

Vi tror også på, at kommunen kan spille en rigtig vigtig rolle, når det handler om københavnernes sundhed og trivsel. Det handler ikke om, at vi skal ind og lege Big Brother og tage det personlige ansvar fra folk, men det handler om, at vi kan gøre noget mere konkret og håndgribeligt for sundheden og trivslen især blandt vores børn, unge og ældre.

Derfor foreslår vi, at der bliver lavet madordninger med sunde og nærende måltider for alle børn i daginstitutioner, skoler, fritidshjem og plejehjem. Der skal dufte af rigtig mad, og der skal ikke være undskyldninger for ikke at spise sundt, og det skal gøres så let og så billigt og så tilgængeligt som muligt for alle hver eneste dag.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

Men kosten gør det selvfølgelig ikke alene. Derfor er det uhyre vigtigt, at der ikke spares på idrætstimerne i folkeskolen, at vi stadig væk har fokus på fritidstilbud og bevægelsesklare områder i folkeskolen. At vi til stadighed har fokus på, at de her ting skal være tilgængelige for alle.

Der gøres allerede meget i min egen forvaltning, men også i nogle af mine gode borgmesterkolleger forvaltninger. Men det er altså vigtigt med en koordineret indsats, så sundhed, bevægelse, kost, idræt og almindelig trivsel kommer til at indgå som en naturlig del af livet, uanset om man er barn, ung eller ældre.

Af samme årsag er det af afgørende betydning, at vi opretholder og intensiverer vores planer om renoveringer og nybyggeri inden for idrættens område, for her er vores efterslæb så massivt, at vi ikke kan blive ved med at forsvare det over for københavnernes.

Og selv om det lige nu ser ud til, at boldbanerne på Kløvermarken bliver reddet i sidste øjeblik, så er der alligevel ting, der trækker i den gale retning. Snart er Ørestaden udbygget, uden at der overhovedet er etableret idrætsfaciliteter i den nye bydel. Vi er altså i gang med at gentage fortidens synder og gøre de nye byområder lige så ringe i kultur- og fritidssammenhæng som i resten af byen. Og det er bare ikke godt nok.

Fuldstændig det samme problem gælder en beslutning om Ørestad Bibliotek. Får vi ikke en beslutning om at afsætte midler til at bygge biblioteket nu, vil muligheden være fortabt. Og lad mig lige understrege med det samme, at behovet for renovering af de lokale biblioteker også er massivt, så det handler ikke kun om at bygge nyt, det handler altså også om at forholde os til de biblioteker, vi har i forvejen.

Jeg tror, de fleste er enige med mig i, at Københavns indre by ikke skal omdannes til et lille forstads kvarter, der ligger øde og mørk hen efter arbejdstidens ophør. Her skal også kunne bo mennesker af alle slags, men det er også klart, at man som beboer i den indre by må acceptere, at der er lidt liv i gaden.

I landets hovedstad skal der selvfølgelig være liv og noget for en hver smag, og i den Indre By betyder det også musikspillesteder, det betyder teatre, biografer, små listige steder, festivaler og andre festlige indslag.

Hvad kulturen angår, især samtidskunst og musik, er der slet ingen tvivl om, at det på mange måder er her i København, det sker. Derfor er det også afgørende, at vi har frie midler til at støtte den kreative udvikling, der foregår lige netop nu. København har det kreative potentiale, og vi har ønsket om at markere byen som en international kultur- og eventmetropol.

For nylig fløj ejeren af fodboldklubben Chelsea og samtidig måske en af verdens største kunstsamlere, Roman Abramovich, i sit privatfly til København. Og det var ikke Den Lille Havfrue, der trak, det var heller ikke FCK, det var heller ikke Tivoli. Næh, fodboldmilliardæren ville opleve Karriere Bar.

Derfor er det altså også et kæmpeproblem, at vi reelt i dag har færre penge til kulturen og den kreative udvikling, end vi havde for 10 år siden. Vi har brug for at markere os på det her område, vi har brug for at folk får øje på København, på de muligheder, der er.

Vores muligheder for at støtte den kreative udvikling i byen er med andre ord blevet langt, langt forringet de seneste 10 år. Det hænger ikke sammen med den strategi, som i øvrigt er for byens udvikling, som Borgerrepræsentationen selv har vedtaget.

I Venstres optik skal København være en by for alle, først og fremmest for københavnernes. Men vi skal også udvikle os endnu mere i retning af en international oplevelsesby eller metropol, om man vil, der kan tiltrække mennesker og store events og begivenheder fra hele verden.

2009 bliver selvsagt et meget fantastisk og spændende år. Men vi vil investere i at tiltrække endnu flere internationale sports- og kulturbegivenheder til København. Det er ikke nok at være en god værtsby i 2009, det skal vi også være i 2010 og i 2011 og i 2012 og mange år fremefter. For det første fordi det skal være sjovere at være københavnere, og vi vil gerne give københavnernes mulighed for at

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

opleve alt det unikke, der foregår inden for sport og kultur på nærmeste hold. For det andet fordi den slags begivenheder er et værdifuldt brand, som man siger det, for København. Og for det tredje fordi den slags begivenheder er med til at skabe omsætning, og det er med til at skabe nye jobs.

Også i den sammenhæng er det uhyre vigtigt, at København får intensiveret bestræbelserne på at få etableret nye kultur- og idrætsbyggerier, og jeg ser, det allerhelst kommer til at foregå i samarbejde med andre offentlige og private investorer. Det vil komme københavnernes til gode, fordi de får nogle tiltrængte og bedre muligheder for at dyrke deres sport og tage del i kulturlivet.

Det store renoveringsprojekt af idrætsfaciliteterne på Østerbro er i fuld gang. Multiarenaen på Amager kommer nærmere. Og så er det på høje tid, at vi nu får sat finansieringen af et nyt og tiltrængt hovedbibliotek i gang, meget meget gerne også med hjælp fra private investorer.

Men hvorfor stoppe her, lad os få idéerne på bordet, lad os høre visionerne for Københavns og københavnernes skyld. For én ting er i hvert fald sikker: Hvis vi ikke tør at tænke stort, så sker der ingenting.

Tak for ordet.

**Borgmester Klaus Bondam:** Tak for det.

København er i år blevet kåret til verdens bedste by. Det kan måske friste nogle her i salen til at konkludere, at vi så har verdens bedste borgerrepræsentanter eller verdens bedste storbyboere.

Men der må jeg nok skuffe, for godt nok er København en by i verdensklasse, men den ære tilfalder ikke en udvalgt skare af københavnere, men er resultatet af mange faktorer, der spiller godt sammen. Og på de dage, hvor alt går op i en højere enhed, lever byen så sandelig op til den fornemme titel. Men jeg tror, der er mange københavnere, der i deres hverdag ikke oplever, at de bor i verdens bedste by. Dem vil vi i Det Radikale Venstre sætte fokus på i årets budget.

Det Radikale Venstre er som altid fuldstændig klar til seriøst at indgå i både forhandlinger og prioriteringer, der sikrer, at København fortsat vil være verdens bedste by. Og fint nok med roser fra det store udland, men den vigtigste og mest afgørende målestok for os er københavnernes, ikke nødvendigvis dem, der råber højest eller forfægter særlige interesser. Det er vores ansvar som politikere at stræbe efter, at København og den service, byen yder, lever op til københavnernes forventninger.

Nu skal vi for tredje gang i denne valgperiode forhandle byens budget på plads, men helt nemt bliver det ikke. Vi skal for det første administrere inden for rammerne af regeringens anlægsstop, anlægsramme og serviceloft. For det andet skal vi samtidig fortsat forsøge at rette op på flere års massivt efterslæb og nedslidning, her tænker jeg både på byens fysiske tilstand, men bestemt også på det forfald og svigt, vi står over for på det sociale område i byen.

Udgangspunktet for dette års budgetforhandlinger er altså ikke det nemmeste. Derfor er der brug for politisk handlekraft og politisk ansvarlighed, når vi de kommende uger sætter os ved forhandlingsbordet. Det lyder muligvis som en kliche, men lad mig uddybe, hvorfor jeg mener, at der mere end nogen sinde er behov for ansvarlighed og handlekraft.

Der er rig mulighed for at råbe op om de afsindige urimeligheder, vi står over for, når det gælder alle regeringens reguleringer med loft, stop, og rammer, men det må altså ikke blive det samme som at fralægge sig ansvaret fuldstændigt.

Vi har også selv på Rådhuset et ansvar, og det ansvar rummer langt mere end at komme først med sin klagesang i pressen. Det rummer mere end at skubbe udsatte og sårbare grupper af københavnere foran sig som skydeskiver. Det rummer så afgjort mere end at udskrive et i vores øjne fuldstændig hovedløst, populistisk lotteri over allerede disponerede anlægsmidler.

Derfor blev jeg noget overrasket, da jeg flere steder i pressen kunne læse, at nu kunne man sende overborgmesteren en ønskeseddel pr. mail. Det er dårlig stil, faktisk rigtig dårlig stil. For godt nok er der opstået luft i anlægsrammen i år, men Københavns samlede økonomi er fastlagt og disponeret gennem budgetaftalerne, så hvad er det af planlagte projekter, der alligevel ikke skal gennemføres? Vi

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

har i hvert fald ingen planer om at rulle planlagte cykelstier, torve, pladser, trafiksaneringer og meget andet tilbage.

Hvordan tror I, at dette lotteri har virket på kommunens medarbejdere, der for manges vedkommende arbejder hårdt for at gennemføre de projekter, vi beslutter, projekter, der nu er skabt usikkerhed om? Det har i hvert fald ikke meget med attraktiv arbejdsplads at gøre.

Og hvad med københavnernes? Har de overhovedet en chance for at gennemskue, hvad de er blevet en del af her? Dette var et meget unødvendigt træk fra overborgmesteren, som ikke medførte andet end bekymringer og usikkerhed og beviste, at Socialdemokraterne ikke har nogen som helst skrupler ved at udstede falske lotterisedler til københavnernes. Her var der udelukkende tale om nitter.

Hvis det handler om, at Socialdemokraterne er begyndt at disponere de kommende års budgetter på forventet efterbevilling, må jeg bare endnu engang sige: dårlig stil, rigtig dårlig stil. Vi Radikale fremrykker gerne vedtagne projekter, men vi spiller ikke lotto med københavnernes penge.

Men det var ikke den eneste gang de seneste tre uger, at vi var ved at få morgenkaffen galt i halen. Helt tilbage til de første børneplaner har Radikale Venstre loyalt støttet op, men nu er vi altså ved at være utålmodige efter at se nogle resultater, som forsikrer os om, at alle de penge, der de seneste år er blevet kanaliseret over i børne- og ungdomsforvaltningen, rent faktisk også er blevet til noget. Vi har verdens dyreste folkeskole, sikkert også verdens mest trængte folkeskolelærere og de mest nedslidte skoler. Det hænger ikke sammen og peger klart på behovet for, at der bliver taget ansvar og tænkt videre end Send flere penge! Det er stort set den eneste sang, som vi ikke gider høre, men pladen er vist gået i hak i børne- og ungdomsforvaltningen.

Radikale Venstre har været en ansvarlig medspiller i de seneste års budgetter, og vi er indstillet på at være det igen. Vi var med, da det gjaldt genopretningen på børne- og ungeområdet, vi var med i Faglighed for Alle, og vi er stadig med. Vi vil sikre, at københavnernes kan få passet deres børn, at den københavnske folkeskole er i topklasse, og at der er tilbud til børnene i deres fritid, bl.a. ved at bevare de bemandede legepladser. Men som sagt er der brug for politisk handlekraft ud over at ville budgetmaksimere inden for eget forvaltningsområde. Det må kunne lade sig gøre at nå ud over det.

Vi Radikale vil i budget 2009 gøre alt for at sikre, at København bliver en mere rummelig og social by og en by med et byliv i verdensklasse. Vi vil fortsat have fokus rettet mod at skabe en grøn by, en ren by, en by med trygge og sikre byrum og med masser af tilbud til københavnernes. Men måske allervigtigst så er der ingen tvivl for os radikale, budgettet skal i år fokusere på de allermest sårbare og udsatte i vores by. Vi skal i år for alvor demonstrere, at København skal være en rummelig og social by.

Men mange af de københavnere, der ikke deltager aktivt i debatten om byen eller ikke bruger byen dagligt, hvad mener de egentlig? Jeg er ret sikker på, at flere af beboerne ude på Sundbyvang måske vil tøve en kende med at udråbe København til verdens bedste by at leve i.

Vi skal arbejde for, at udsatte og sårbare grupper af københavnere også har en plads her i byen. Det kræver, at vi får bragt både behandling, bosteder og omsorg op på et niveau, hvor vi behandler alle ligeværdigt og tilbyder de rammer, der er behov for.

Der skal ske et tiltrængt løft, hvad angår bostederne for psykisk syge og handicappede, og vi skal være klar til at hjælpe og støtte udsatte grupper af prostituerede og voldsramte kvinder. Vi skal som by skabe plads og rum for dem, der ikke nødvendigvis ligner os selv. Derfor skal vi spørge, hvad vi kan tilbyde, og hvad vi ønsker at tilbyde disse mennesker. Vi skal være klar til at sætte ind med et værdigt løft til dem, der ikke råber højt, for det er det, der kendetegner en social og rummelig by.

En social by er også en by, hvor vi passer på hinanden, det er byen, hvor vi alle er medvirkende til, at det er trygt at færdes på gaden, ligegyldigt hvem du er, og hvor det er, København skal være en sikker by.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

Man kunne spørge om forældrene til teenagerne i København mener, at vi bor i verdens bedste by, når de sender deres børn ud i det københavnske natteliv, hvor knivstikkeri, stoffer og slagsmål fylder alt for meget. Jeg tror ikke, at de tænker, København er verdens bedste by at bo i.

Vi skal se på, hvordan vi indretter byens fysiske rum, så de bliver mere trygge at færdes i. Vi skal sætte endnu mere ind over for kriminalitetstruede unge. Forbedringer af byens fysik og det forebyggende arbejde på gadeplan skal være med til at vende de kedelige tendenser, der er til utryghed og fuldstændig uacceptabel adfærd i dele af København. Det vil vi gøre noget ved. Lad os alle sammen tage ansvar for, at byen ikke bare er verdens bedste, men også er tryk og sikker at færdes i.

Selv om vi bor i en storby, skal københavnernes naturligvis sikres god adgang til det grønne og det blå. Parkerne udgør vigtige rammer for byens liv og de bidrager ubestrideligt til københavnernes sundhed. Det er her, man kan spille fodbold, slappe af, gå eller løbe en tur, møde andre mennesker og meget, meget andet. Og københavnernes er glade for byens grønne og blå områder og bruger dem rigtig meget. Vi skal med andre ord sikre investeringer i en grøn by, en ren by og en by med bedre byrum.

Vi Radikale stræber efter et grønnere København med muligheder for at udbygge, modernisere og ikke mindst vedligeholde de eksisterende grønne områder. Parkarealet skal øges, bl.a. ved at anlægge større byparker, havnebade og bystrande i nye byområder som Nordhavn og Carlsberg. Vi ønsker at skabe grønne forbindelser gennem byen ved at plante mindst 3.000 flere træer i byen, vi vil skabe grøn adgang for alle. Vi vil etablere lommeparker, små lokale oaser, hvor folk bor.

Og endelig så vil vi sørge for, at Amager Strandpark bliver helt færdig. Det skylder vi københavnernes, der de seneste somre har taget stranden midt i byen til sig. Vi skal investere i at skabe sunde og grønne muligheder for fremtidens københavnere. Investeringer i det grønne forbedrer byen, så den inviterer endnu mere til at blive brugt.

Når vi indtager kaffen på vej til arbejde, snupper en gratisavis i farten og stiller sulten med en shawarma, efterlader det desværre alt for ofte spor af affald gennem byen. Der er ingen tvivl om, at presset på renholdsindsatsen er blevet øget markant, i takt med at byen bruges mere og mere. København er og skal fortsat være en by, der bruges hele døgnet, men målet skal være, at det ikke sker på bekostning af renholds- og vedligeholdelsesstandarden.

Vi behøver vist ikke spørgsmålet denne gang, blot konstateringen: Man oplever nok ikke, at man bor i verdens bedste by, hvis man vader rundt i affald, som andre har efterladt på veje, fortove, bænke, i kanalerne og alle andre steder end i affaldskurven.

Og det går heldigvis fremad, ikke altid hurtigt nok efter mit personlige temperament og også efter mange andres temperament, men de gode takter er der. Vi kan fortsat ikke klare det fuldstændig alene, og derfor har vi nu etableret partnerskaber, rigtig gode partnerskaber med fast food-kæderne, gratis-aviserne og en lang række andre erhvervsdrivende i byen. Vi har opsat over 500 nye affaldskurve, der er mere fleksibelt renholdspersonale på gaden, og vi kører kampagner, der bl.a. retter fokus mod skodproblemet, som er langt større, end man skulle tro.

Opgaven er enorm, og den styrkede indsats, vi gør med en midlertidig ekstrabevilling på 30 mio. kr. årligt, skal fastholdes fra 2010. Den øgede indsats må gøres permanent, ellers behøver vi end ikke drømme om det mål, vi alle satte os, da vi enstemmigt vedtog miljømetropolen, nemlig at gøre København til Europas reneste storby i 2015.

Til slut vil jeg lige minde om et hængeparti. Allerede sidste år var forligspartierne enige om, at der skal en større genopretningsplan til, for at vi kan få veje og fortove, der er en hovedstad værdig. Undersøgelser har vist og dokumenteret, at der er et massivt efterslæb, når det gælder vedligeholdelse af veje, fortove og gadebelysning.

Men det er der jo egentlig ikke nogen, der behøver at fortælle os. Slå blikket ned, gå en tur gennem København, og så skal du se huller i vejen, skæve fliser, belægning, der trænger til udskiftning, kloakker, der bukker under, osv. osv. Ja, jeg tør slet ikke nævne, hvilken indflydelse det har på tilgængeligheden for de mennesker, som ikke nødvendigvis ser eller går så godt.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

Sidste år afsatte vi 20 mio. kr. om året til genopretning i perioden 2008-2010, men det er langt fra nok. Byens infrastruktur nedslides år for år. Betragter vi byens fysik som det, den er, nemlig en del af Københavns kapital, ja så må vi give os selv dumpekarakter i kapitalpleje.

Sidste år var vurderingen, at det var nødvendigt med en ramme på omkring 90 mio. kr. om året. Nu er der gået et år, og beløbet er allerede forhøjet til 95 mio. kr. om året. Det bliver gradvis dyrere at genoprette de københavnske veje, jo længere vi udskyder det. Og jeg synes ærlig talt, at vi skal være bedre kapitalforvaltere end bestyrelsen i Roskilde Bank.

Afslutningsvis så vil jeg sige, at København bliver ikke ved med at være en hverken rummelig, ren, sund, tryk, sikker eller grøn by, medmindre vi alle sammen tager et ansvar for udviklingen. Københavnerne bruger, heldigvis, byen mere og mere, i takt med at nye tilbud i byen dukker op. Det forpligter københavnerne til at hjælpe med at passe på byen og os politikere til at udvise ansvar og foretage de nødvendige prioriteringer.

Vi Radikale glæder os til at komme i gang med forhandlingerne, vi glæder os til at være med omkring et ansvarligt budget, der sikrer den rummelige og sociale by, som København skal være, og en by og et byliv i verdensklasse til glæde for os alle.

På mandag vil de radikale ordførere uddybe. Tak for ordet.

**Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard:** Sandheden er gammel og hæsleg, vores klima kan ikke bære en fremtid, hvor 9 mia. mennesker i 2030 stræber efter firehjulstrækkere, mobiltelefoner eller hvilke gadgets, der til den tid fylder vores lommer og hoveder. Vi skal vise et alternativ, en rummelighed, et liv, der handler om menneskelig vækst frem for materiel. Vi har en forpligtigelse, den forpligtigelse, det giver at være en privilegeret by, en by, der skal inspirere, vise alternativer til en fremtid, hvor lykke sættes lig forbrug.

SF har mange drømme og visioner, københavnerne har mange drømme, vi skal have en by hvor der er plads til alle kan drømme uden at vågne til et mareridt, hvor drømmen om et stille familieliv med kat i snor og krydderurter i potter ikke kolliderer med fikserummet på hjørnet. Hvor forældre ikke kun gider tale om deres egne børn til forældremøder, og hvor det ikke bliver nat på plejehjemmene kl. 15 selv i sommertiden.

Rummelighed kræver overskud. Det økonomiske har vi i København, men må ikke bruge det, for godt nok sidder vi på en fyldt kasse, men regeringen har taget nøglen.

SF ved, at næste års budget derfor ikke er til de store armbevægelser, og vi går derfor ikke til forhandlinger med mange krav. Til gengæld går vi til forhandlinger med vigtige krav, for SF er et resultatorienteret og et regeringsdueligt parti. Vi går derfor ind i prioriteringen af den meget, meget snævre ramme, og i det her budget vil vi gøre noget for dem, der er blevet svigtet.

For desværre er det, som Poul Nyrup klogt skrev i Berlingske Søndag, altid de psykisk syge, der først rammes, når krisen kradser. De taler sjældent deres egen sag, og kun få gør det for dem.

Hovedstaden har massive sociale udfordringer, som forårets uroligheder også mindede os om. Der er også et fattigt, marginaliseret, udstødt og voldeligt København, og det er de grupper, som budget 2009 skal række hånden ud til.

Det er beskæmmende, at en by som København ikke kan leve op til at hjælpe sine handicappede borgere bedre, end man gør det i dag. Problemerne på bosteder har vist, hvor dårlige rammer handicappede har, og det falder selvfølgelig negativt tilbage på personalets arbejdsmiljø og sygefravær. Derfor ønsker SF i budgettet en klar plan for genopretning af området, så ventelisterne kan bringes ned, og forholdene for handicappede og personale forbedres.

Det samme gælder hjælpen til vores mest udsatte børn, unge og familier. Her er virkelig brug for, at vi koordinerer vores indsats i forvaltningerne, så vi bedre udnytter de ressourcer, vi afsætter til at hjælpe.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

Vi har i de senere år fokuseret meget mere på den fattigdom, som hovedstaden har. Regeringen ville ikke lave en officiel fattigdomsgrænse, men København gik foran og lavede en selv. Rapporten, der kom i foråret, viser, at mindst 6.000 børn lever i fattigdom, og at fattigdommen har store konsekvenser for de mange mennesker, den berører. En sådan rapport kan og skal vi ikke sidde overhørig.

Når syge mennesker ikke har råd til medicin, når mennesker ikke har penge til ordentlig mad, og når børn ikke får mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter, så er vi forpligtet til at tage action og gribe ind.

Nej, vi kan ikke selv afskaffe starthjælpen eller fjerne kontanthjælpsloftet, det kræver en helt anden regering, men vi kan forsøge at afbøde de værste konsekvenser. Derfor er vi i SF glade for, at så mange partier i BR på forhånd har udtrykt vilje til at prioritere det sociale område, så budget 2009 kommer de mest udsatte grupper til gode. Lad os håbe, at handling vil følge ord, når forhandlingerne går i gang. SF vil i hvert fald gøre sit.

Og nu til en anden meget vigtig sag for os. I SF er vi nemlig også rigtig glade for, at de seneste dage har bragt en vis klarhed i diskussionen om fritidshjem og KKFO, og jeg vil gerne kvittere for Socialdemokraternes og De Radikales udmeldinger i pressen.

I SF giver vi ikke køb på børnenes frie tid. Vi kender godt forkærligheden for heldagsskolen, vi ved godt, at mange vil vores fritidshjem til livs, men det bliver uden SF. For os er leg ikke et appendiks til skolen, for os har leg og fritid en rig og selvstændig betydning i børns liv, opvækst og dannelse. Selvfølgelig går vi ind for at udnytte økonomiske og bygningsmæssige ressourcer bedst muligt, mest økonomisk, men det kan for SF aldrig oversættes til, at fritidshjem underlægges skolen.

I stedet for at forsøge at kopiere andre landes skolesystemer skal vi stå ved de ting, der fremmer kreativiteten og selvstændigheden hos vores elever og med det samspil, den har med fritiden. Vi er på rette spor, viser forårets PISA-undersøgelse os, der er ingen grund til panik, men hold inde med omvæltninger og giv de ansatte ro og børnene tid og rum til leg. Og giv os andre ro, tid og ressourcer til at levere den velfærd, som københavnernes med rette kan forvente.

I de seneste par uger har vi haft en offentlig debat, hvor vi oplevede for en gangs skyld at trænge mere igennem end sædvanligt. I SF vil vi blive ved at hamre løs på regeringen for at få den til forstå det groteske i, at en rig kommune som København, der søsætter store reformer og har rivende gang i udviklingen og befolkningstilvæksten, ikke kan få lov at bruge sine egne penge.

Regeringen har stillet befolkningen massive velfærdsforbedringer i udsigt bl.a. med kvalitetsreformen, løfter, som vi sådan set hellere end gerne vil være med til at indfri, men ikke har mulighed for. Så det er ikke uansvarlighed, det er tværtimod rettidig omhu at råbe vagt i gevær og tydeligt gøre opmærksom på, at hvis ikke regeringens anlægsrammer lempes, hvis ikke vi som by har mulighed for at løse helt basale nødvendige opgaver som at bygge det antal daginstitutioner, boliger til psykisk syge, renovering af idrætsanlæg og skoler, så er det den borgerlige VKO-blok, der har fejlet, og som må bære ansvaret.

For der er overskud på de offentlige finanser. Det kan ikke være rigtigt, at vi efter serviceløftet nu skal bøvl med anlægsloftet, der kan tvinge København til at sætte projekter i stå og opgive sin hårdt tilkæmpede pladsgaranti og trusler om dummebøder. Ude på institutionerne har de gjort alt, de er kreative og gør, hvad de kan for at få løst op for problemet. Jeg synes, vi skal benytte lejligheden til at takke de ansatte i vores vuggestuer og børnehaver. Jeg synes, vi skal takke alle vores ansatte i kommunen, på plejehjem, bosted, parkeringsvagter, alle. Vidste vi det ikke i forvejen – det var vi jo nogle, der godt vidste – viste forårets arbejdskonflikt os, hvad der sker, når velfærden mangler.

Vi skal i budgettet afsætte penge til vores medarbejdere – uden dem ingen by. Også her har vi brug for, at overskriften om attraktive arbejdspladser bliver fyldt ud med indhold. Men det er ikke kun et spørgsmål om at afsætte penge til efteruddannelse og en indsats for det psykiske og fysiske arbejdsmiljø. Store medarbejdergrupper lider reelt under stress og nedslidning, og der skal virkelig gøres



**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

en indsats. Vi kan ikke levere god, offentlig service, hvis medarbejderne mange steder er ved at bukke under, og det er de.

Det er lige så høj grad et spørgsmål om holdning til vores medarbejdere. Vi skal holde op med at blande os i alting, vi skal vise tillid og give frihed til den enkelte arbejdsplads, til den enkelte medarbejder til at finde lokale løsninger.

Vi skal fra Borgerrepræsentationen ikke forvildes til at tro, at alle gode ideer udspringer i vores hoveder. Hvis de en enkelt gang skulle gøre det, så skal vi i hvert fald sørge for, at den fornødne tid og ressourcer er til stede. Der er grænser for, hvor mange omstruktureringer, hvor mange nye tiltag, medarbejderne i København kan udsættes for, uden at det går ud over deres arbejdsglæde. Det handler om at vise tillid til, at medarbejderne selvfølgelig er de første og de bedste til vide, hvordan opgaverne skal udføres, hvis de får de rigtige rammer.

Så i stedet for at tvinge ensartede adfærdsregler ned over samtlige skoler skal vi vise tillid til, at ledere og lærere selv finder de spilleregler, der passer bedst til deres skole. I stedet for rigide 3-måneders-samtaler skal vi tro på, at socialrådgiverne selv ved bedst. I stedet for at køre kontroltyranni på vores plejehjem og hjemmeplejen, så giv da de ældre og ansatte friheden til selv at prioritere.

SF håber, at partierne i BR vil bruge budget 2009 til at sende det vigtige signal til medarbejderne: Tillid og opbakning.

2009 bliver et år, hvor København i større grad end andre år vil have verdens bevågenhed gennem værtskabet for COP15, men også gennem Outgames og andre store begivenheder. Hvad vi kan og skal, er at vise verden et byliv i balance med både mennesker og natur. København er en privilegeret by, og med den status følger en forpligtelse til at inspirere og vise alternativer til en fremtid, der ikke kun baserer sig på forbrug.

At være værtsby for COP15 må aldrig blive et spørgsmål om at give byen en gang fernis, sørge for at tømme skraldespandene en ekstra gang. Det er ikke OL i Beijing det her. At være værtsby betyder for København en fokuseret indsats, der er startet og skal rodfæstes overalt i byen, det er indhold ikke overskrifter. Vi har brug for at tænke klima ind overalt i vores by, vi har brug for at gøre det uden at skele til egne kongedømmer, og derfor er vi i SF meget glade for det arbejde, der foregår på tværs af forvaltningerne. Så når hotellerne er tømt for statsoverhoveder, skal der være sket et varigt kursskifte i retning af et grønnere København.

I SF vil vi gerne styrke de lokale Agenda 21-centre. Vi tror på, at det er i det nære lokale arbejde med københavnernes, vi virkelig kan ændre vaner og holdninger. Vi vil gerne styrke det lokale samarbejde med boligforeninger, dele udgiften med dem til klimainitiativer og styrke samarbejdet med erhvervslivet i lokalområderne.

Og ligesom tilfældet er med østarbejdernes arbejdsvilkår, mener vi i SF også, at vi skal bruge den magt og volumen vi har, til at lægge pres på bygherrer og til at kræve energikrav i forbindelse med lokalplaner.

Vi skal huske, at budget er mere end et excelark, det er den politiske vision, vi ønsker at realisere, en politisk vision, der ikke bare hovedløst forsøger at kopiere andres landes uddannelsessystemer, men holder fast i en tradition, hvor leg og lærdom er ligeværdige medspillere i barndommen, en vision, der tager hånd om hatecrimes og forventer og forlanger af politiet, at alle uanset seksualitet, køn og race har krav på at kunne færdes trygt i byen, en politik, der viser, at vi som by tager vores del af ansvaret for, at østeuropæiske arbejdere ikke bliver udnyttet på byggepladser rundt omkring i vores by og lever under kummerlige forhold.

Vi kan meget som by, også selv om den borgerlige regering generer kommunerne og forsøger at spænde ben. Men København har allerede vist en anden vej med de store velfærdsreformer, der er søsat i den her valgperiode. Og med det her budget skal vi tage socialt ansvar og forsøge at dæmme op for de værste skader efter snart syv år med VKO.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

I det her budget skal vi gøre noget for dem, der er blevet svigtet. Derfor opfordrer SF til, at budgettet for 2009 bliver et socialt budget. SF er med, når alternativet til Venstres, De Konservatives og DF's regering skabes.

Tak for ordet.

**Borgmester Mikkel Warming:** Når jeg løber en tur, så går den tit over Mozarts Plads og ud på Valbyparken. Det slår mig hver eneste gang, hvor fantastisk det er at bo i en by, hvor man så kort hjemmefra kan opleve parker med græs, blomster, buske og træer, hvor verden lukkes ude og kun brydes af glimtene af haveforeningerne, der omkranser parken.

Løbeturen fortsætter så ofte ud på Tippen, et stykke natur helt tæt inde på byen, og tilbage igen, forbi kulturhuset, forbi indhegningerne til de heste, som børnene passer og kan ride på. Og til sidst tilbage i gaderne, hvor blomster og dufte pludselig overdøves af trafikken, dens udstødning, grillbarernes lugte og den levende bylarm. Byen er fantastisk i solskin og regnvejr, midt i mylderet eller ude i naturen.

Og rundt omkring kan man se, at København er blevet en rig by med mennesker med gode indtægter. I de sidste 15 år er huse og pladser blevet sat i stand, så hele gader lyser op, mens nye pladser giver plads til, at vi kan bruge vores by, vores byrum som aldrig før.

Da jeg første gang deltog i en budgetdebat i denne sal i efteråret 1994, havde kommunen et budget med et underskud på tre milliarder. I dag er der penge på kistebunden, mange penge, vi må bare ikke bruge dem. For vi står midt i hundrede års måske vigtigste kamp om samfundets udvikling. Vi har en regering, som nok ikke tager det store liberalistiske opgør med velfærdsstaten, men i stedet undergraver den i mindre bidder ved at opbygge en privat sektor, der overtager velfærdsopgaverne en efter en.

Mest tydeligt ser vi det på sundhedsområdet, hvor overskrifter som "frit valg" og "behandlingsgaranti" dækker over, at der pumpes store penge over i den private sektor, og den private kapacitet opbygges. Et nyligt eksempel.

Der er lige kommet garanti for, at børn nu kan få garanti for at kunne blive undersøgt på psykiatriske hospitaler inden for en kort frist. Det gennemføres, uden der gives de nødvendige midler til det, og uden at der gives den nødvendige tid til, at det offentlige kan få det op på benene. Konsekvensen bliver selvfølgelig, at der åbnes private psykiatriske hospitaler på det offentliges regning. Ved konsekvent brug af frit valg som begreb, som metoder og som ideologi, forsøger regeringen at forvandle os fra borgere i et demokratisk fællesskab til forbrugere i samfundets supermarked.

Samtidig holdes kommuner og regioner i øvrigt i en stadig hårdere spændetrøje med anlægs- og serviceloft og loft. Forklaringen bag gav Claus Hjort Frederiksen i Børsen for 4 år siden, og jeg citerer:

"Det tager tid, før effekten slår igennem, men efter 10 år vil den offentlige sektor kun være øget med 5 pct., mens den private er blevet 20 pct. større. Så opstår et nyt Danmark."

Og vi står midt i frontlinjen for den kamp som kommune, som storby som landets røde hovedstad. Regeringen har udset kommunerne til syndebukke for udsultningen af den velfærd, vi kender. Mest grotesk ses det måske i disse dage, hvor Karen Jespersen lægger alt ansvar på nedslidte skoler og toiletter over på kommunerne, mens hun samtidig helt konkret siger nej til, at kommuner kan få lov til at renovere de selv samme toiletter og de selv samme skoler.

Vi bør ikke i København hjælpe Claus Hjort med at udhule velfærdssamfundet. Enhedslisten ønsker en anden vej, hvor vi sætter arbejderbevægelsens grundlag, sammenhold, solidaritet, det at tage ansvar for hinanden og for dem, der ikke kan selv, i centrum for samfundsudviklingen her i byen og på landsplan. For det vil københavnere.

Sidste valg gav de tre partier i denne by, der udspringer af arbejderbevægelsen ca. 60 pct. af stemmerne. Når De Radikale – og jeg skal nok lade være med at rose jer for meget, men alligevel er I

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

på mange stræk et meget progressivt parti her i byen – tælles med, så var det 75 pct. af københavnernes, der fravalgte regeringens partier.

Vi skal påtage os den nødvendige sociale ansvarlighed, indfri københavnernes ønsker, også når det betyder at bryde med regeringen og dens asociale politik. For vores by forfalder stadig væk på mange råder, mens vi i virkeligheden har brug for nybygninger. Da en række skoler og daginstitutioner blev lagt sammen her sidste år, så skete det også med en række konkrete løfter om ombygninger, renoveringer og tilbygninger, ligesom veje, parker og cykelstier har fået lovet et hårdt tiltrængt løft. For slet ikke at tale om, at hvis København skal kunne tilbyde daginstitutioner helt tæt på folks bopæl, ja, så er der en række besluttede, planlagte og bevilgede byggerier, der skal i gang.

I Enhedslisten kan vi ikke se nogen som helst god grund til, at forsamlingen skulle lade Lars Løkkes anlægsstop, tåbeligt og asocialt, som det er, bestemme forholdene for københavnernes. Det vil oprigtigt talt være dumt, hvis et flertal vælger at gøre regeringens arbejde for dem. Vi har pengene, vi har behovene. Hvorfor ikke bare komme i gang.

Også på det sociale område skal vi tage ansvar. Lad mig i den sammenhæng skynde mig at kvittere for overborgmesterens og i øvrigt alle andre ordføreres positive tilkendegivelse om, at der er behov for at kigge på det sociale område. Det er jeg enig i, også fordi vi i København, men også over hele landet ser, at kommunerne ikke kan følge med det stigende pres på det sociale område. Der er behov for et massivt socialt løft i også vores by.

Overskridelser i milliardklassen er på landsplan ikke noget særsyn. Det skyldes lykkelige omstændigheder, f.eks. at handicappede børn lever længere, overlever oftere. Men desværre har det sociale område i København i en række år ikke været prioriteret særlig højt.

Et levende eksempel er vores bosteder for handicappede og psykisk syge. Den store undersøgelse af forholdene på bostederne, som Socialudvalget satte i gang, er just blevet offentliggjort. Den viser heldigvis, at beboerne grundlæggende trives, men også, at der er en række problemer, som der skal gøres noget ved.

Medarbejderne efterlyser mere uddannelse, hvilket er godt. Det skal vi imødekomme, f.eks. ved at kopiere den klippekortsmodel, der fungerer så glimrende på sundhedsområdet, hvor det udløser en lønstigning, når man efteruddanner sig inden for væsentlige områder som pædagogik, psykologi og konflikthåndtering. Vi skal sikre penge ikke bare til uddannelserne, men også til vikarerne, så man kan få tid og beboerne ikke kan mærke, når folk starter i klasseværelset. Det vil være med til at imødegå den høje personaleomsætning og gøre de ansatte dygtigere til glæde for beboerne.

De flere og mere ressourcekrævende handicappede borgere betyder også, at udgifterne til handi-caphjælpere stiger i øjeblikket. Handi-caphjælpere er for mange helt central for at kunne klare sig i eget hjem og leve et liv på egne præmisser. Presset risikerer at blive større fremover, fordi der lige er kommet lovændringer, som ifølge både KL og Velfærdsministeriet betyder, at flere er berettiget til hjælp.

Derfor skal vi kigge på, hvordan vi kan sikre, at bare det eksisterende serviceniveau her i byen kan holdes, og endelig, og måske allervigtigst, kigge på de fysiske rammer for udsatte. Alt for mange beboere på vores bosteder bor på små værelser uden toilet og bad, noget, vi andre aldrig ville acceptere. Og de gamle, snævre bygninger giver flere konflikter mellem beboerne og arbejdsskader for personalet.

De gamle boliger skal moderniseres. Helt konkret kan vi starte med Sundbyvang og Sundbygård, hvor der er en ganske fornuftig og billig plan til at forbedre forholdene for flere end 350 beboere. Det er hele investeringen værd, når man ser, hvor glade beboerne er de steder her i byen, hvor der er bygget nyt, og hvor der er ordentlige forhold.

For tiden trækker kriminalitet meget store overskrifter i avisen, senest med skyderiet på Amager. Der er tale om ofte hårdkogte kriminelle, og i Enhedslisten vil vi foretrække, at politiet fokuserede fuldt ud på dem i stedet for at genere beboerne på Christiania. Også tidligere har København ryddet

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

avisernes forsider, f.eks. med knivdrabet på avisbudet på Amager og før det urolighederne på Nørrebro. Svaret fra regeringen, og tør jeg sige ganske mange politikere, var ikke overraskende mere straf og sanktioner over for forældrene. Det løser ikke noget, det har man prøvet de sidste 20 år, og man er ikke kommet nogen vegne. Vi skal i stedet prøve at handle, forstå, hvad sammenhæng de unge indgår i, og handle på at få dem væk fra de sammenhænge. For det er ganske uacceptabelt, at byen ikke alle steder og altid er helt hundrede procent sikker at færdes i.

Her er gadens nye betydning for mig at se helt central. Det var meget forskellige unge, der deltog i de optøjer, vi så f.eks. på Nørrebro. Nogle var unge, andre ældre, nogle i arbejde, andre kedede sig, nogle var muslimer og andre hedninge. Det, der samlede dem, var tilknytningen til gaden både fysisk og som et normsættende sted, hvor amerikansk ghettokultur, klassisk dansk pjalteproletariatskultur med islæt fra Østeuropa, Balkan, Mellemøsten, Nordafrika og en række sydasiatiske lande. Det er en del af en dansk subkultur, og de unges relationer handler først og fremmest om danske forhold. Derfor er det ikke dem og os, det er "made in Denmark", det er også os, og det går ikke væk ved, at man beder folk om at gå ad helvede til. Det kan kun løses af os selv her i landet.

Det er derfor helt centralt, at vi i København bliver endnu bedre til at sikre at der er alternativer til gaden. Og det rækker meget bredt fra væresteder til beskæftigelse og uddannelse, fra sport og idræt til sociale tiltag, ligesom forebyggelse af kriminalitet i høj grad også handler om en tidlig indsats for at give familier med problemer hjælp og støtte og ressourcer til selv at rette sig op, i stedet for straf, som risikerer at fastholde dem på en gal kurs.

Også derfor skal vi understøtte vores socialrådgivere bedst muligt, og de har meget travlt i dag, antallet af underretninger stiger og stiger. På Nørrebro var der indtil i året 2007 indtil august 297 underretninger om børn, man måtte kigge på. Året 2008 indtil august var der 466 underretninger, en stigning på over 50 pct., en massiv stigning i en situation, hvor man til gengæld er under et lige så massivt økonomisk pres.

Vi kan ikke forvente, at nedskårne socialcentre kan levere den samme socialfaglige indsats i en situation, hvor arbejdspresset stiger. For paradoksal nok er det med til at skabe belastning, at der er kommet orden på, hvordan vores underretninger skal håndteres, at der i højere grad bliver taget hånd om dem, hvilket kræver en arbejdsindsats.

Derfor er det vigtigt, at socialarbejderne i hverdagen har tid og ressourcer til at bruge deres faglighed på de børn, familier og voksne, de har med at gøre. Derfor handler det for os at se også om at tilføre området flere midler til flere gadeplansmedarbejdere, sagsbehandlere, men også maskineriet i form af bedre it-systemer, som kan lette hverdagen.

Men vi skal selvfølgelig ikke kun snakke om de udsatte børn, som socialcentre beskæftiger sig med. Alle børn skal have det godt i København, og alle børn skal have ret til at være børn. Derfor skal skole og fritid ikke flyde sammen hele tiden. Man lærer også gennem leg, men der er en stor forskel på, om læringen er formålet og legen middel, eller legen og deraf følgende sociale kompetencer er formålet.

Udgangspunktet er afgørende, og derfor er det vigtigt for Enhedslisten at fastholde fritidshjemmene som en selvstændig enhed her i byen, hvor børnene og legen er udgangspunktet for pædagogikken i tæt samarbejde med skolerne, og i tæt samarbejde med børnehaverne netop for at sikre bedre overgange også for de børn, som har behov for hjælp og støtte i hverdagen.

Vi vil arbejde for en aftale som et led i budgetforhandlingerne, hvor fritidshjemmenes rolle i København beskrives og udvikles. Vi ønsker ikke forhastede og uoverskuelige nedskæringer, blot fordi et konsulentfirma har lavet en rapport.

København er arbejderbevægelsens højborg, en by, som er bygget på solidaritet, en by hvor fællesskabet byggede boliger, skoler og tog sig af de ældre og svage, lang tid før det skete på landsplan. Hvor kulturen blev folkelig og bredt ud. Et af de helt centrale fremskridt for at give alle københavnere

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

mulighed for kulturel udfoldelse var opbygningen af bibliotekerne. Her kan alle få inspiration, lære nye bøger at kende og besøge sit lokale kultursted.

Vi anser det for vigtigt at holde niveauet, antallet af bøger og bibliotekarer på de københavnske biblioteker og sikre det vedtagne kulturløft i Nordvest inkl. Ungdomshuset og et nyt bibliotek.

Når vi nu er i gang, som hele indsatsen i Nordvest jo handler om, med at sikre en ofte overset bydel et historisk kulturelt løft, så kan en anden overset bydel få et tiltrængt løft ved at placere et sundhedshus i Sydhavnen. Beboerne i Sydhavnen har en dårligere sundhedstilstand end i andre dele af byen, men i sundhedsforvaltningsøjemed deler distrikt med Vesterbro og Indre By, og derfor de bliver trukket op af disse bydele og sjældent nævnt og får derved ikke det fokus, der bør være på sundhedstilstanden i den del.

Sydhavnen er også et eksempel på et af de områder, som vi vil kæmpe for i forbindelse med den kollektive trafik. Bydelen er meget afhængig af den kollektive trafik for at hænge sammen med Vesterbro og Indre By. Derfor er det næsten katastrofalt, at busserne risikerer at blive skåret massivt ned i de kommende år. Dieselaftag og andre prisstigninger betyder, at vi risikerer at miste op mod 10 pct. af busserne i hovedstadsområdet.

Regeringens svar på den kollektive trafiks katastrofekurs er det helt sædvanlige: Det må regionerne, som ikke har andre penge end de øremærkede midler, de får af regeringen. Og kommunerne, som har et serviceløft og et anlægsloft at forholde sig til, tage sig af.

Enhedslisten vil i budgetforhandlingerne gøre alt for at forhindre forringelser af den kollektive trafik. Og vi mener helt seriøst, at det må være vigtigere for denne by, at vi har en bare nogenlunde busbetjening, end KL's aftale med regeringen bliver overholdt.

Den kollektive trafik er, trods de trusler der er, en af de tre næsten lige store transportformer, bil, cykel og kollektiv trafik, som københavnernes bruger til og fra arbejde. Cyklen fører gud ske tak og lov, vi vil derfor arbejde for flere og bredere cykelstier for at fastholde det. Vi ser frem til, at Nørrebrogade bliver helt lukket af for biler og vil arbejde for, at flere brogader fredeliggøres på samme måde. Og i samme ånd skal vi bevare vores rekreative områder, hvad enten der gror græs eller kløver på marken.

København er i dag i en by med mange gode indtægter og en lav skatteprocent, og de nye boliger er generelt blevet dyrere. Det er svært at få et sted at bo, hvis man ikke har rige forældre, eller selv har en friværdisinvestering. Vi skal hilse velkommen til de nye beboere, men vi må ikke glemme dem, der altid har boet her, og kan have brug for en hånd.

Når jeg løber gennem min bydel, så ser jeg mennesker sidde på bænke ved Mozarts Plads, ved Sjøljør Boulevard med guldøl i hånden. Senere på dagen sidder de der stadig, og det er ikke længere den første guldøl, de har i hånden, for der er også fattigdom i vores by. Vi ser dem på gaderne, men langt størstedelen møder vi aldrig. I vinter kom den store undersøgelse af fattigdom i København, som mange allerede har refereret til, som slog fast med syvtommersøm, at fattigdom er et problem. 34.000 københavnere er fattige i mere end et år, og 15.000 er fattige i mere end 4 år. Det ville svare til, at hele befolkningen på Vesterbro var fattige alle sammen.

Den gode nyhed i undersøgelsen er, at 10 års højkonjunktur har betydet færre fattige; til gengæld er de fattige blevet mere fattige i forhold til resten af befolkningen. Fattigdomsundersøgelsen fortæller os noget meget vigtigt og helt centralt, som har været glemt i nogle år, at økonomiske problemer medfører sociale problemer.

De fattige københavnere kan være nødt til at foretage valg, som vi andre ikke kan forestille os. En stor del har ikke råd til frisk frugt og grøntsager og i det hele taget ordentlig mad, problemer der kun bliver værre med fødevarerprisernes himmelflugt. Nogle skal vælge mellem nyt tøj eller skoleudflugter til deres børn, mange inviterer ikke venner på besøg, fordi de skammer sig over deres nedslidte hjem. Fattige københavnere lever kortere end resten af befolkningen. De har dårligere tænder, måske fordi over 40 pct. af dem fravælger tandlægen på grund af økonomien.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

Det ansvar må vi løfte i vores by, og vi kan ikke forvente hjælp fra regeringen. De skubber helt bevidst mennesker ud i fattigdom med kontanthjælpsloft og starthjælp. Halvdelen af alle kontanthjælpsmodtagere, 70 pct. af enlige kontanthjælpsmodtagere, og 95 pct. af alle starthjælpsmodtagere er fattige. Så i stedet for at købe hele verden, burde regeringen give den fattige mor mulighed for at købe astmamedicin både til sig selv og sin datter.

For Enhedslisten er det vigtigt, at vi i København med det kommende budget bekæmper byens fattigdom. Vi kan ikke ændre på overførelsesindkomsterne, den kamp skal tages på Christiansborg. Men vi kan hjælpe og støtte folkepensionisten, der ikke kan få tingene til at hænge sammen med de stigende fødevarerpriser. Vi kan hjælpe familier, der har ondt i økonomien med gode råd og vejledning i en økonomisk skadestue. Vi kan målrette tilbud og muligheder til fattige, så de f.eks. kan komme i arbejde. Vi kan lave en særlig indsats over for de børn, der lider afsavn på grund af fattigdom. Fattigdom kan også bekæmpes ved at have velfungerende skoler og daginstitutioner, hvor børn får tilbud om ture og ordentlig mad.

Og så blot for slå fast: Der er i budgetforslaget for socialområdet en række forslag til forringelser for de mest udsatte grupper f.eks. ved at lukke væresteder eller ved, at bevillinger løber ud, f.eks. bevillingerne til kontaktcentret på Mændenes Hjem og sundhedsteamet på Sundholm. Disse forringelse vil vi i budgetforhandlingerne arbejde for at pille ud, og det er centralt for os at det sker.

Når man løber en tur gennem København, kan man se, at byen er blevet rig. Det åbner muligheder for os, vi har råd til at bekæmpe fattigdommen, til at løfte det sociale område, til at forbedre daginstitutioner og skoler og til at holde de løfter, vi har givet københavnernes. For København har ikke valgt det nuværende regeringsflertal, det skal kunne mærkes. Der er en halv milliard at forhandle om, før prioriteringsbesparelserne kommer i spil.

Vi går til forhandlingerne for at gøre ord til virkelighed, for at vise, at der er forskelle på, hvem der styrer, for at vise, at der findes et alternativ, et solidarisk, humanistisk og antiracistisk alternativ til folketingsflertallet. Vi tror på, at det kan lade sig gøre. Vi vil arbejde for at skabe den solidariske by. Vi har råd, hvis vi tør vise social ansvarlighed og ikke lader regeringens snærende bånd kvæle vores muligheder.

**Carl Christian Ebbesen (O):** Lad mig starte med at sige, at det vigtigste område for Dansk Folkeparti i de kommende budgetforhandlinger det er at sikre vore ældre en ordentlig pleje og omsorg med ordentlig løn til vores ansatte, vores personale. Pleje og omsorg samt mennesker til at udføre opgaven det kræver ordentlig løn til plejepersonalet og fokus på uddannelses. Det kræver også mere tid til den enkelte ældre, både hjemmeboende og plejehjemsboere.

Københavns Kommune har ikke levet op til sit ansvar. Der er kommet penge fra Folketinget, som er brugt på ældreområdet, men Socialdemokratiet og budgetflertallet har ikke internt prioriteret ældreområdet. Det nytter jo ikke noget, at man sparer på ældreområdet i København for så at afvente, at Dansk Folkeparti forhandler penge hjem på finansloven i Folketinget for at lukke hullet. Det får vores ældre i København det jo ikke bedre af.

Københavns Kommune er nødt til at påtage sig det ansvar, det er i kommunen, og så fjerne de besparelser, som konstant bliver lagt ned over de ældre. Vores standard for den hjælp, de ældre får, den er alt for dårlig. Der skal bruges mere tid på vores ældre, personalet på vores plejehjem skal være uddannet, de skal være vellønnede og have mere tid til at tage sig af den enkelte, specielt om natten, hvor personalet er skåret helt ned til et minimum. Enhver kan se, at det store forbrug af vikarer er spild af penge, som kunne bruges bedre på løn og mere uddannet personale.

En pulje til bedre løn er nødvendig, og pengene til et serviceløft skal afsættes. Den københavnske klippekortmodel, som Dansk Folkeparti tidligere har presset på for at fremme, er absolut en farbar vej for at sikre mere uddannet personale og bedre løn. Det gælder også for hjemmeplejen på socialområdet.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

København er inde i en periode med faldende ældrebefolkning, en situation, som er markant anderledes end den, de fleste andre kommuner i landet oplever. Det betyder, at der frigøres mange midler på ældreområdet, men antallet af ældre, som får brug for en plejehjemsplads eller pleje i eget hjem, kommer til at stige igen i København. København kommer til at minde om de andre kommuner.

Derfor er det vigtigt allerede nu at udnytte den for København meget gunstige situation. Vi skal renovere vores plejehjem, bygge nye i takt med, at vi sammenlægger etrusmsboliger og opgraderer de gamle plejehjem. Penge til at fastholde renoveringsplanen og forbedre 4-ugers-ventetidsgarantien skal afsættes.

Vi skal også sikre en tilstrækkelig gældsafvikling, så vi ikke har renteudgiften, når antallet af ældre stiger igen, for ellers så risikerer vi, at servicen den presses, når antallet af ældre stiger igen, og behovet for flere plejehjemspladser igen stiger.

Det er vore gamle, som har skabt det her samfund, som vi andre nyder godt af, de skal behandles med respekt. Jeg synes, det er trist, at demensområdet ikke bliver prioriteret, vi ved, at antallet af demente stiger, og det er nødvendigt med flere pladser. Vi skal ikke lukke pladser, som der er lagt op til i budgettet, der er faktisk i stedet brug for, at vi styrker området.

Dansk Folkeparti ønsker en god hjemmepleje, og at forholdene på plejehjemmene forbedres. Vi ønsker, at der bliver mulighed for, at man kommer på plejehjem, når den ældre selv ønsker det. Vi startede et forsøg i 2007, men antallet af de pladser der er for få, og det er ikke permanente pladser. Der er behov for, at antallet af pladser bliver sat op, og at det er boliger, man kan flytte ind i permanent.

Der er brug for aflastningspladser på plejehjemsområdet, hvor borgerne selv kan søge ind uden om det traditionelle tunge kommunale visitationssystem. Det nytter ikke, at man skal være halvdød for at kunne komme på plejehjem i København.

Vi har virkelig gunstige økonomiske vilkår i København, og hvis vi bærer os fornuftigt ad og planlægger fremtiden, vil vi også kunne sikre både flere penge til ældreområdet og et generelt løft for alle københavnere til gavn for borgerne.

Omkring idrætsanlæg så ønsker Dansk Folkeparti, at der udarbejdes en plan for, hvorledes arbejdet med etablering af idrætsfaciliteter kan intensiveres. Det er vigtigt, at man i København har mulighed for at dyrke idræt og få motion, så vi kan holde os i form og gøre noget ved folkesundheden. København er bagud med at få etableret idrætsanlæg, dels i forhold til byens størrelse og det stigende indbyggerantal, men også i forhold til resten af landet.

Selvfølgelig har Dansk Folkeparti flere hjertesager, og vi vil også bidrage i forhandlingerne. For nu at nævne et par stykker, så er udviklingen på madpriser steget. Det mener vi ikke skal gå ud over de svageste. Derfor forhandler vi konstruktivt for at sikre, at priserne for den mad, vi sælger gennem kommunens madordninger, ikke stiger.

Vi mener, det er vigtigt at have fokus på miljøet og ønsker opretholdelse af den årlige miljøfestival. Den årlige miljøfestival er en god og billig og virksom måde hvorpå man kan formidle et væsentligt budskab i forhold til forbedringer af miljøet.

Men vi ønsker også flere og sikrere cykelstier, vi ønsker flere busser og en effektiv kollektiv transport. Vi ønsker flere specialklasser i skolerne for børn, der ikke passer ind i den traditionelle klasseundervisning. Så ønsker vi stramninger i forhold til integrationsindsatsen og et overblik over, hvor meget de reelt bruger på integrationsområdet, herunder effekten af de mange penge, som bliver brugt.

Ja, og vi ønsker meget mere. Mine to kolleger vil på mandag uddybe indholdet af Dansk Folkepartis budgetønsker, herunder ikke mindst på socialområdet og handicapområdet, som i den grad er blevet forsømt. Der er brug for bedre og mere menneskeværdige forhold for disse grupper, som jo ikke har kræfter til at demonstrere foran Rådhuset. Dansk Folkeparti afsatte ekstra penge i vores budgetudspil sidste år til dette område, og det er vi indstillet på at gøre igen.

Jeg glæder mig meget til de kommende forhandlinger, der er plads til forbedringer i Københavns Kommune, og Dansk Folkeparti er klar til at tage ansvar og bidrage med løsninger og forslag.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

Sidst, men ikke mindst, så har jeg bemærket den økonomiske uansvarlighed, som byens overborgmester har været ude med i pressen de seneste dage. Jeg mener, vi har pligt til at bidrage til, at vi bruger vores ressourcer bedst muligt. Vi bruger alt for meget på administration i København. Vi kan bidrage til at få flere hænder ved at gøre mere i forhold til beskæftigelsesindsatsen. Vi har altså stadig 19.000 personer på kontanthjælp, og vores sygefravær er stadig for højt. Vi kan gøre det bedre, og her burde overborgmesteren tage fat, i stedet for at komme med de fuldstændige økonomiske meldinger, som vi har set i pressen her på det seneste.

Men Dansk Folkeparti bidrager konstruktivt til, at den her kommunes budget hænger sammen, og at vi får prioriteret de nødvendige områder i de kommende uger.

**Borgmester Mogens Lønborg:** Det går godt i København, det gør det javist. Det har mange af dem, der har været på talerstolen i dag alle sagt, så det tror jeg sådan set, vi er enige om. Det går godt i København, bl.a. og måske primært, fordi københavnernes er flittige, de er dygtige. Virksomhederne i København, hvad enten det er de offentlige virksomheder, eller det er de private virksomheder er vel-drevne. De private virksomheder er omstillingsparate, de er udadvendte, de er eksportsøgende, de er parate til at gå ind i den globale fremtid.

Det skal vi være glade for, for det er jo derfor, at vi i hvert fald i de år, jeg har siddet i Borgerrepræsentationen, år efter år har kunnet konstatere, at vi har et rekordbudget. Det er jo ikke sådan, at pengene bare kommer dumpende ned fra himlen, de kommer fra københavnernes, borgere og virksomheder. Derfor kan vi i den grad glæde os over, at der er det drøn på i København, som gør, at vi endnu i år kan sætte en rekord.

Så skulle man måske alligevel stoppe lidt op, fordi der er nogle, der er tilbøjelige til at sige, når vi har pengene i kassen. Altså vi taler om næste år, og pengene er ikke engang tjent endnu, og først ligger de i borgernes lommer, og på et eller andet tidspunkt vil de så komme ind i kommunekassen. Hvor mange der kommer ind, det er noget, vi her i kommunen bestemmer.

Jeg ved godt, at man så siger, at under forudsætning af uændrede grundskyldspromiller, uændrede skatteprocenter, så har vi så og så meget. Hvis ellers vi får lov til at bruge det hele, ja, så har vi også et rekordstort anlægsbudget på 3,9 mia.

Jeg synes, det har været, jeg vil ikke sige overraskende, men alligevel hyklerisk, at høre på en stribe af de forrige talere stå her og kritisere, rakke ned på regeringen. Jeg synes, man skal glæde sig over, at baggrunden for, at det går så godt i København og i Danmark i det hele taget, det er, at der er ført en økonomisk ansvarlig politik fra Christiansborg. At vi aldrig nogen sinde har haft en ledighed, som er så lav, vi skal endda længere tilbage end til 1962-63, hvor vi havde en ekstremt lav ledighed. Det er jo forudsætningerne for, at vi igen i år kan score en rekord, når det gælder budgettet.

At der så på grund af den samme ansvarlige regering, jeg tror i øvrigt, Mogens Lykketoft ville have tænkt på samme måde, han ville nok også have haft de samme embedsmænd til at hviske i ørerne, da han sad som finansminister, at nu skal vi passe på, at økonomien ikke bliver overophedet. Så der vil nok ikke være den meget forskel i ansvarlighed, når man sidder på Christiansborg i den røde bygning i Finansministeriet, så bliver man naturligvis nødt til en gang imellem at træde på bremsen.

Det er så det, kommunerne under ét har accepteret ved at gå ind i en aftale mellem KL og regeringen, og den skal naturligvis overholdes. Det vender jeg tilbage til til slut i min tale.

Det er klart, når det går så godt, og københavnernes er så flittige, så forpligter det også her os til at sikre, at København er en god by at leve i. Hvad er det, det moderne bymenneske så ønsker sig, ja, det er en by, hvor der er plads, hvor der er lys, ikke skygge, hvor der er god luft, hvor der er grønt, og hvor der er flot.

Alle de ting tilsammen betyder jo ikke ligefrem, at vi skal forfølge en strategi, hvor vi skal fortætte byen, og vi skal flere, hvor grønt skal forvandles til grå beton.



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 4. september 2008

---

I den forbindelse kan man jo ikke andet end glæde sig over, at SF nu – nu håber vi så, det holder, for der har været nogen slingren i SF på det punkt – ikke vil lægge stemmer til at smadre et så dejligt grønt område som Kløvermarken.

I den forbindelse skal jeg da i øvrigt her allerede nu sige, at jeg agter i forbindelse med budgetforhandlingerne at genfremsætte det forslag, som vi tidligere har stillet her i salen, nemlig om at lave en motionsbane rundt om Kløvermarken og lave nogle cafemiljøer m.v., så det er for det moderne bymenneske, som har brug for at være sund, motionere, være aktiv og samtidig møde venner og bekendte i et hyggeligt og rart cafemiljø. Det er der mere ide og vision i end bare at smadre Kløvermarken med beton.

Op apropos det med at dyrke idræt, så er det jo vigtigt, at vi kan sige, at København er idrættens hovedstad. Forleden da jeg var til et møde ude på Christianshavn, gik det egentlig først op for mig, at i hele Indre By inklusive Christianshavn, og der er 46.000 mennesker, har vi ikke en eneste idrætshal.

Derfor bliver vi altså nødt til, når vi sådan generelt forsøger at dele sol og vind lige mellem vores forskellige bydele, så er altså tiden kommet til, at Indre By også får en idrætshal. Der er det naturligt at genoplive det projekt, som man jo i mange år har haft ude på Christianshavn.

Til en effektiv storby hører jo også et effektivt trafiksystem, transport og trafik er et gode. Der er to strategier fundamentalt på det område. Der er den, der desværre bliver fulgt af et flertal, nemlig gennem begrænsninger at dæmpe biltrafikken for så at tvinge borgerne med den ekstra tid i transport, det betyder, og med den mindre tid, man så i familierne får til at være sammen, over i den kollektive transport.

Den anden mulighed er mulighedernes strategi, nemlig at udbygge så hurtigt, det overhovedet kan lade sig gøre, de andre trafikformer, men uden at lægge gift og restriktioner og bompenge og manglende parkeringsmuligheder for bilisterne. Fordi for det moderne bymenneske der er det nu engang afgørende, at man kan få dagligdagen til at hænge sammen, og det kan altså være for mange, der har brug for en bil i dag, vanskeligt. Så derfor bliver vi nødt til ikke at køre restriktionsstrategien, men mulighedsstrategien. Derfor bliver vi nødt til helt konkret at komme i arbejdstøjet, når det gælder om at få etableret bedre parkeringsforhold for københavnere.

Der er områder – jeg bor selv i et af dem – der er totalt håbløse. I går aftes tog jeg tid, og det tog mig et kvarter at finde parkeringsplads. Jeg ville hellere have brugt det kvarter sammen med mine børn og min kone. Men sådan er vilkårene i København desværre for mange, der er afhængige af en bil.

Vi har talt længe om skråparkeringspladser. Og bare igen i mit eget kvarter kunne vi altså uden andet end bare en dunk maling gå ud og male nogle baner op. Nu siger jeg det måske en lille smule forenklet, men det er ikke meget galt, og så ville man altså få mange parkeringspladser. Ihukkomme, at det koster måske en halv million pr. plads at få dem lavet i konstruktion, så er det dog en god ide, om man starter der, hvor det er billigst, altså høste de lavest hængende frugter.

Så kan det ikke gå stærkt nok med at få noget CO<sub>2</sub> væk fra Indre By og ned i en havnetunnel, så vi kan få bilerne væk fra Indre By, og så vi kan få et effektivt transportsystem også for bilisterne. Så jeg håber meget, og jeg har konstateret, at der er et flertal i salen for en havnetunnel, så jeg vil bare endnu en gang pege på, at det er vi Konservative med til, og det kan ikke gå stærkt nok.

Jeg vil også lige benytte lejligheden til som det sidste punkt i min trafikafdeling at sige, at det også er vigtigt, at vi, nu hvor vi er ved at tage fat fysisk på metrocityringen, også betænker Brønshøj. Den linje til Brønshøj bør vi meget snart kunne træffe beslutning om, i hvert fald en principbeslutning om, at det er den vej, vi vil.

Når vi skal til at bruge de mange, mange milliarder, så er det, som overborgmesteren så rigtigt så mange gange siger, jo et spørgsmål om prioritering. Som jeg sagde i min budgettale sidste år, forrige år, for 3 år siden, 4 år siden, 5 år siden, så er det for De Konservative meget enkelt, for forrest i køen af de mange, der gerne vil have andel i de kommunale serviceydelser, ja, der står de svageste borgere.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

Det er de psykisk syge, men det også de somatisk syge, dem glemmer vi nogle gange, når vi laver de her opremsninger, de handicappede, de hjemløse, stofmisbrugerne, alkoholmisbrugerne. Det er de grupper, som vi først og fremmest må prioritere op. Når vi har et rekordstort budget, så er det pinligt, at vi har nogle forhold for de nævnte grupper, som er så dårlige, som de er i København. Der bliver vi altså nødt til at stå fast på, at det er prioriteringer.

Vi hørte overborgmesteren fortælle om de mange breve fra desperate – jeg gentager: desperate – men formentlig også ressourcestærke forældre, der måske i en måned, måske i halvanden skal vente på en plads i en daginstitution. Jeg er selv storforbruger af daginstitutioner, jeg kan godt sætte mig ind i, at det ikke er sjovt eller nemt at undvære en daginstitutionsplads i halvanden måned. Men det sammenligner man lige med de forhold, der er for de dårligst stillede, hvor der er lange ventetider, hvor der er kamp med systemet, ikke mindst forældre, der har fået et handicappet barn. Det er én lang kamp med systemet og med ventetider. Det kan vi simpelt hen ikke være bekendt.

En svag gruppe undlod jeg i første runde at nævne, den nævner jeg nu. Det er de svageste ældre. Vi bliver nødt til at tænke, at de svageste borgere ikke kun er dem, der hører under socialforvaltningen. Det er jo faktisk sådan, at de, der er over 65, grundlæggende hører til i sundhedsforvaltningen, og der er også nogle af dem, som er rigtig, rigtig svage, og som vi i hvert fald sidste år ikke prioriterede specielt højt, eller i hvert fald et flertal herinde ikke prioriterede specielt højt. Derfor så håber jeg meget, at vi denne gang kan gå ud og sige, at den budgetaftale, det budget, der bliver vedtaget her på Københavns Rådhus, er i sandhed et ældrebudget. Det skylder vi de mange ældre, som har bygget vores velfærdssamfund op, det, vi i dag alle sammen nyder godt af.

Det er ikke i orden, det er ikke i orden, at natten starter kl. 3 på et plejehjem. Det er ikke i orden, at der ikke er personalenormering nok til at skabe de aktiviteter. Det er ikke kun et spørgsmål om, at man skal ud af sengen om morgenen, og at man skal have spist noget mad. Der er altså også alle de sociale aspekter, som gør, at vi kan sige, at mennesker, også vore ældre, har en livskvalitet. Det er et forsømt område.

Jeg vil også kvittere for dem, der har været inde på madpriserne, med at sige, at jeg er glad, hvis vi her i forbindelse med budgettet kan finde midler til, at de stigende fødevarerpriser ikke slår igennem på priserne for vore ældre. Jeg så meget gerne, at man kunne differentiere, sådan at de velstående ældre behøver vi ikke hjælpe, fordi så kan vi hjælpe de svageste endnu mere. Men der har jeg forstået i hvert fald, at der møder man nogle ideologiske barrierer, og hvis de ikke var der, så ville vi kunne hjælpe de svageste endnu bedre.

Sundhed er der nogle af de forrige, der har været inde på. Hvis man kigger lidt i krystalkuglen, så tror jeg, at mange, der har forstand på det område, vil sige, at her ligger en af de absolut største udfordringer. Vi så forleden dag en sundhedsprofil for hele hovedstadsregionen blive præsenteret, og der må vi bare konstatere, at københavnernes sundhed ikke er noget at prale af. Tværtimod har vi visse bydele, hvor vi har en meget, meget elendig sundhedstilstand, og hvor vi derfor nødvendigvis som ansvarligt bystyre bliver nødt til at sætte ind.

Nu ved jeg godt, at en stor del af sundhedsvæsenet ikke er organiseret i kommunalt regi, men vi bliver nødt til med de muligheder, vi har på sundhedsområdet, at tage fat på at få sundhedstilstanden forbedret. Ikke mindst er det jo spørgsmålet om at forebygge, og jeg håber, der vil være et flertal i salen her, som for alvor vil være med til at sætte børns sundhed på dagsordenen.

Må jeg minde om, at for nogle år tilbage brugte man i det offentlige system ikke ret mange penge på børns tænder. Så var der på et tidspunkt, at man observerede, og man konstaterede, at børnenes tandtilstand var ringe, og så satte man ind, man gjorde det til en national dagsorden. I dag er det sådan, hvis I slår op i budgetmaterialet foran jer, at man kan se, at vi bruger 141 mio. kr. på børns tænder. Jeg har ikke lyst til at spare én krone på det. Jeg synes bare, det er tankevækkende i forhold til, hvor få penge vi er parate til at sætte af til alt andet i børnenes krop end lige tænderne.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

Lad os derfor sætte os sammen og for alvor sætte børnenes sundhed på dagsordenen og også være parate til at prioritere og sætte de midler af, som er nødvendige. Det er sådan, at med de meget dystre prognoser, vi i dag kan erfare fra eksperter, så er børn truet, diabetestruslen er meget stor og reel, og man forventer, at mange børn, hvis ikke der bliver grebet ind, faktisk vil dø af overvægt og de sygdomme, der følger heraf, før deres forældre. Det kan vi ikke være bekendt. Derfor bliver vi nødt til for alvor at sætte ind der.

Så vil jeg bare sige, og det er jeg glad for, at også andre har sagt, at vi bliver nødt til at fortsætte udbygningen af vores sundhedscentre, de har vist sig at være en succes, men vi har altså en situation, hvor nogle københavnere ikke umiddelbart har mulighed for at komme på et sundhedscenter. Vi har dette kun på Østerbro og Nørrebro, så har vi også Kræftcentret og Rygcentret, men vi mangler en række bydele endnu. Det kan ikke være rigtigt, at vi på den måde diskriminerer mellem de forskellige bydele, så det kan ikke gå stærkt nok med at få penge sat af til at få etableret sundhedscentre i resten af byen.

Vi skal ikke bare have en sund by, vi skal også have en sikker by. Der vil jeg starte med at kvittere for de tiltag, som overborgmesteren, beskæftigelses- og integrationsborgmesteren har taget på det område. Vi var til et møde forleden, og jeg synes sådan set, der er taget meget godt fat på nogle af de her ting.

Jeg synes bare, jeg vil nævne to ting, man skal være meget opmærksom på. Den ene er, at penge gør det ikke alene. Når vi taler om kriminalitet, vold, hærværk, så er det altså også holdninger, og der er forældrene en nøgelfaktor, og derfor bliver vores indsats meget, meget nødt til at være rettet mod børnenes forældre.

Det er selvfølgelig i den forbindelse også vigtigt, at vi herfra ikke sender andre signaler. Hvis vi gør op, hvor meget vold og hærværk, der har været de sidste par år i København, så er der ingen tvivl om, at de autonome fra Ungdomshuset tegner sig for en meget stor del af det. Det er jo sådan en lille smule fejlagtigt signal eller misvisende signal at sende, at dem belønner man, mens man i øvrigt vil være rimelig hård og restriktiv i forhold til de andre voldsmagere, ballademagere.

Så vil jeg sige en ting om det her med radikaliserings eller antiradikalisering, som er skrevet i dagens aviser. Jeg synes sådan set, det er meget fornuftigt, at man lader folk, der i dagligdagen møder folk, der er i gang med hjemme i kælderens at lave en bombe, sende en melding til systemet, til politiet om, at her er vi måske på vej til at kunne forhindre en terrorhandling.

Men jeg tror bare omvendt også, vi skal passe på med, at vi ikke lader vore medarbejdere være et slags holdningspoliti, hvad er ekstremisme. Jeg synes sådan set, PET's definition på radikaliserings er meget god. Men når man f.eks. hører nogen sige, at nu skal vi bekæmpe religiøs fundamentalisme, så synes jeg bare, man skal passe på med én ting, og det er, at vi er altså i Danmark, vi har religionsfrihed, vi har ytringsfrihed, og hvordan kan vi herfra tillade os at bekæmpe nogle bestemte religiøse retninger. Eksempelvis – jeg vil skynde mig at sige, at jeg ikke har noget nært forhold til Jehovas Vidner, tværtimod – er Jehovas vidner for mig at se religiøs fundamentalisme, men det er vel ikke dem, der laver hærværk ude i gaderne. Er det dem, vi nu også skal indberette?

Altså vi skal passe på, at den her kamp mod vold og terror ikke bliver en kamp mod religion generelt, fordi så er vi på kant med vores grundlov, vores ytringsfrihed, vores religionsfrihed. Det tror jeg også, der er mange muslimer i København, der vil give mig ret i. Vi skal ikke generelt lægge religion for had, fordi vi har nogle, der bliver bragt ud i en situation, hvor de i en desperat kamp mod et eller andet er parate til at sprænge sig selv og os i luften. Det vil jeg godt advare stærkt imod.

Så vil jeg sige om hele vores kommune, at skal vi levere gode ydelser, så kræver det gode medarbejdere, attraktive arbejdspladser. Der vil jeg gerne slå et slag for det forslag, som jeg er kommet med nogle gange og stærkest måske sidste år, nemlig at vi mere automatisk sætter penge af til kompetenceudvikling i allerbredeste forstand.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

Jeg synes, det er ærgerligt, at vi hvert år skal sidde og politisk diskutere, om vi nu skal sætte penge af, hvor mange penge vi skal sætte af til kompetenceudvikling. Når man ansætter medarbejdere, så ved vi, at der følger efteruddannelse med, det er jo ikke noget, der pludselig kan komme bag på os. Derfor ser jeg meget gerne en automatik.

Jeg har foreslået en tokronemodell gående på, at for hver 100 kr., vi udbetaler i løn, lægger vi ekstra, ikke al lønnen, men ekstra en tokrone over i en pulje, der skal dække kompetenceudvikling i bredeste forstand, herunder også den nødvendige vikarudgift, når nogle er på kursus og derfor må have vikar i stedet for. Så tror jeg, vi for alvor vil kunne imødekomme det behov, som jeg tror, vi alle erkender, der er, nemlig at vores medarbejdere skal have kompetenceudvikling, fagligheden skal sættes i højsædet, vi skal sikre, at vi har de bedste, mest attraktive arbejdspladser. Det gør vi ikke, hvis ikke vi prioriterer det her højt nok.

Så mange penge er det faktisk ikke, vi på den måde skal sætte af, det er måske i alt 300 mio. kr. ud af et budget på 30 mia., og det burde vi kunne finde inden for så stort et budget. Der vil jeg da ikke undlade lige at nævne, og jeg tror sådan set, alle er enige, at det, vi i sundheds- og omsorgsforvaltningen har gjort omkring Sundhedsakademiet, hvor vi jo fik en 3-årig bevilling til en satsning på det her felt, har været en succes. Derfor vil jeg naturligvis også i forbindelse med budgetforhandlingerne ønske, at denne midlertidige bevilling bliver gjort permanent og meget gerne som sagt med et endnu større beløb.

Det er ikke kun kompetenceudvikling til de menige medarbejdere, skulle jeg hilse og sige. Det er i allerhøjeste grad også vores ledere. Jeg ser i øvrigt også gerne, at vi tør mere, når det gælder aflønning af ledere, ikke alene højere lønninger, men også i højere grad kobler løn sammen med de resultater, som vi ser vores ledere høste.

Til sidst vil jeg bare sige lidt om det her med anlægsbudgettet. Det er der sagt og skrevet meget om. Jeg har forsøgt at få en klarmelding bl.a. fra Socialdemokratiet om, hvorvidt man er parat til at holde den her aftale. De sidste par dage har i hvert fald nok for Socialdemokraterne givet sådan en meget kontant oplevelse af, hvor vigtigt det er, at andre holder aftaler, så jeg går naturligvis også ud fra, at Socialdemokratiet altid vil holde aftaler.

Når man er med i et solidarisk fællesskab i KL, så vil Socialdemokratiet her i København naturligvis til punkt og prikke og ikke som udgangspunkt, men til punkt og prikke, overholde de aftaler, så vi sikrer ikke bare, at vi kan få de 93 mio. betingede bloktilskudskroner, som jo er på spil, hvis vi samlet i Danmark ikke overholder aftalen, men at vi overhovedet kan fastholde et kommunalt selvstyre, fordi det er det, der er på spil, jf. bl.a. professor Poul Erik Mouritzens udtalelser desangående. Så der er rigtig meget på spil, og derfor bliver vi nødt til at overholde den aftale, og vi bliver nødt til med de rekordstore summer, vi opererer med, at være solidariske med de andre kommuner.

Jeg ved godt, at mange års forsømmelser skal hentes ind, jeg ved godt, at det er pinligt, hvordan et flertal her igennem årene har misholdt vores bygninger, det ved jeg godt, og jeg kan sådan set godt forstå, når overborgmesteren siger til en minister: Kig på vores lokummer eller toiletter eller hvad der bliver sagt, ja, det er at udstille denne bys forsømmelighed gennem mange, mange år. Hvor er det pinligt. Men vi skal jo ikke nu, fordi vi pludselig vågner op og finder ud af det, og fordi det går så godt for københavnernes, partout få det på plads på bekostning af andre.

Derfor vil vi Konservative meget afvente, hvad der sker med hensyn til, hvor mange penge der er mulighed for. Derfor kan jeg da også allerede røbe nu, da vi ikke tror, der bliver brug for 3,9 mia., jeg tror ikke engang, der bliver mulighed for at bruge 3,2 mia., og jeg er helt sikker på, at vi ikke er i stand til at bruge dem. Når man bare tænker på den panik, der i disse dage, disse uger er ved at sprede sig med hensyn til bare at bruge 2,3 mia. kr. i år, så er jeg da sikker på, at vi ikke kan bruge 3,2.

Derfor er det uanstændigt, hvis vi alligevel beder skatteborgerne om at slippe 24 pct. Hvis vi derfor sænker skatten til 23 pct., det er en af de historisk største skattesænkninger i Københavns historie, 23 pct., så er det billigt at bo i København, så er det attraktivt at bo i København, endnu mere, end det

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 4. september 2008**

---

er. Så er vi nede på den femte eller sjettebilligste kommune, og så har vi minsandten stadig 3,2 mia., 3,2 mia. til anlæg, og så er vi nede og være en af de billigste skattekommuner. Hvorfor går vi ikke efter det, hvorfor skal de penge hobe sig op, så de ligger i en kasse, som Bo Asmus Kjeldgaard siger, at vi bare ikke har nøgle til. Lad dem dog blive ude hos skatteborgerne. 3,2 mia., så kan vi altså gøre et ganske pænt indhug i de mange års forsømmelser, der har været. Så lad os få en skattesækning på dagsordenen.

Til sidst vil jeg bare sige, at Det Konservative Folkeparti altid er parat til at gøre det, som overborgmesteren opfordrer os til, nemlig tage arbejdstøjet på. Vi vil også gerne smøge ærmerne rigtig langt op, vi vil sætte os til forhandlingsbordet, vi er parate til at tage et medansvar for det, der sker her i Københavns Kommune.

Men det er klart, at hvis det er en ræverød budgetaftale, der ligger på bordet, som ikke på nogen måde har præg af borgerlig tankegang, jamen så vil ingen vel kunne fortænke os i, at så kan vi ikke finde på at tage en kuglepen og skrive under på en sådan aftale. Men vi er parate til, og ikke mindst, og det glæder mig, at der er rigtig mange partier, selv de svageste grupper, lad for en gangs skyld de svageste i København vide, at de er altså prioriteret højest. Det må være et kernemål for det her års budgetforhandlinger.

Tak for ordet.

Overborgmesteren (**Ritt Bjerregaard**): Så er der ikke flere, der får ordet til budgetsagen her i aften. Som jeg startede med at sige, så fortsætter den jo på mandag den 8. september kl. 16. I kan godt lade jeres ting ligge på pladserne, og så skal I selvfølgelig også huske at tilmelde jer talerlisten.

Det er sådan, at talerne fra aftenens møde ligger derhenne i en bunke fra dem, vi har modtaget taler fra, men de bliver også publiceret på budgetthjemmesiden.

Så har Flemming skrevet til mig, at jeg skal sige, at vi har været relativt korte i år, og vi har først inviteret gæster, og vi har også først bestilt mad til kl. 19.30. Så som trøst er der et, koldt er det lovet, glas hvidvin i Snapstinget, mens vi venter på at gå til bords.

Så det var alt for i aften. Vi ses.

---

*Kl. 18.25 blev budgetforhandlingerne udsat til mandag den 8. september 2008 kl. 16.00.*